

60.008/x

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb 1. mindennapi nyelvünk , ifjúsági nyelvi vetélkedő mérleg-
gen a magyar nyelv - a magyar nyelv hete a rádióban

nm/s/pg -cz 1976. március 19.

csatlakozva a tudományos ismeretterjesztő társulat által meghirdetett anyanyelvi-mozgalomhoz, tovább szélesítve a nyelvet ismerők, gondozók körét a magyar rádió március 22-e és 28-a között egész sor adással kívánja anyanyelvünk ügyét szolgálni. március 22-én, hétfőn csodabogarak a légypapíron,, címmel hangzik el szablyár ferenc írása. ugyancsak hallható ezen a napon Lőrincze Lajos népszerű, „édes anyanyelvünk,, című műsora is. csütörtökön, mindennapi nyelvünk,, címmel Kálmán Béla írását közvetítik, és ugyancsak ekkor sugározzák Rékai Gábor műsorát a diáknyelvről az itt jelentkező játékos törekvésekről, a fenyegető veszélyekről, és ismét hallhatjuk Lőrincze Lajos, a nyelvi vétségeknek hadat üzenő jegyzetét is.

pénteken „beszélni nehéz?,, címmel a rádió irodalmi lapjában, a gondolatban Péchy Blanka és Deme László műsora a helyes kiejtés, a szép magyar beszéd egyes fonák jelenségeit tüzi mikrofonszóra. a Kossuth-adón „a nyelvtudomány szolgálatában,, címmel Lőrincze Lajos szabó t. attiláról készült műsorát sugározzák. ismert nyelvészünk ebben a kolozsvári professzor kolléga életútját, munkásságát vázolja születésének 70. évfordulója alkalmából. az urh sávon este a tudományos fantasztikus irodalom nyelvről elmélkedik Szentmihályi Szabó Péter.

Szombaton Hernádi Sándor „mérlegben a magyar nyelv,, című összeállítása jelentkezik. vasárnap délelőtt „szólj, s ki vagy elmondon,, címmel az ifjúsági rádió nyelvi vetélkedőjét közvetítik a 22-es stúdióból. a játékban csepeli fősikolások, leendő magyar tanárok vidám formában „vizsgáznak,, anyanyelvünk ismeretéből. délben hangzik el Lőrincze Lajos

jegyzete, délután pedig „ez a táj tanított szeretni a hazát,, címmel Dorogi Zsigmond szerkesztésében, rendezésében, a Nyiregyházi Mórícz Zsigmond színháztermet kapcsolják.

/folyt. köv./

0

bb 1. /mindennapi nyelvünk...folyt/pg

a műsor közreműködői: avar istván, benkő gyula, czeplédi edit, csernus mariann, és sinkó lászló. az esti órákban kerül a hallgatók elé „életem, emlékeim”, címmel paizs dezső akadémikus vallomása. /mti/

--

bb 2. gazdag kulturális program várja a csepelieket

i/km/pg -cz

1976. március 19.

nemcsak munkába viszi a gyorsvasut az embereket csepelre. a xxi. kerületi tanácsai művelődési központ hét művelődési háza, ifjúsági klubja és a csepel művek munkásotthona gazdag programmal várja a csepeli dolgozókat, lakókat, az érdeklődőket. a kulturális intézmények műsornaptára többek között nemzeti színház vendég fellépését, magyarország tájközpontjainak bemutatását, komolyzenei bérleti előadásorozatát kínálja.

a csepel művek munkásotthona a gyári dolgozók kulturális igényeinek figyelembe vételével állítja össze programját. a munkásotthon bérleti szerződést kötött a nemzeti színházzal, és a mikroszkóp színpaddal. márciusban nagy sikerrel vendégszerepelt a nemzeti színház. az özvegy karnyóné s a két szeleburdiak című vígjátékával. a munkásotthonban a legfrissebb művészi alkotásokkal is találkozhatnak a dolgozók. szocialista brigádok premier előtti bemutatón vetítették a mórícz zsigmond regényéből készült árvácska című filmet. a nézők az előadás után kérdéseket tehetek fel ranódy lászló rendezőnek, czinkóczi zsuzsa főszereplőnek és czine mihály irodalomtörténésznek.

március végén is több rendezvény között válogathatnak az érdeklődők. a munkásotthon is bekapcsolódik a magyar nyelv hete eseménysorozatába. anyanyelvünk jövője címmel szende aladár, főiskolai tanár tart előadást. március 23-án a stílusiskola szakmai érdekességeivel ismerkedhetnek meg a hallgatók hernádi sándor főiskolai tanár március 26-ai előadásán,

külön programok gondoskodnak a nyugdíjasok szórakoztatásáról. március 25-én délelőtt is felgördül a függöny a munkásotthonban. az állami déryné színház schiller stuart mária című drámájával lép fel. figyelembe véve, hogy nyugdíjasoknak szervezik az előadást 6-8-10 forintért árusítják a jegyeket.

a komolyzene is házhoz megy a csepelieknek. a csepel művek munkásotthona és a magyar rádió-és televízió szimfonikus zenekara „tavaszi bérlet”, címmel hangversenysorozatot rendez április 1-től. a hat előadáson többek között mozart, beethoven, haydn szimfóniai zongora, hegedű, gordonka versenyei csendülnek fel, a legjobb közreműködők: kóródi andrás karmester, kovács dénes hegedűművész, schiff andrás zongoraművész előadásában.
/folyt. kö./

-2-

bb 2. /gazdag kulturális...folyt/pg

a kerület másik nagy művelődési központjában a radnóti miklós művelődési ház is gazdag választékot kínál. a művelődési ház évek óta nagy sikerrel mutatja be hazánk egy-egy tájegységének életét, kulturáját. a jászszági napokat március 22 és 30 között rendezik. a rideg sándor művelődési és ifjúsági házban nyílik meg március 22-én a jászszág életét tükröző fotódokumentációs kiállítás. a jászszág néprajza címmel tóth jános a jász-kun muzeum igazgatója tart előadást. a jászberényi járási és a xxi. kerületi közművelődési intézmények ifjúsági klubtagjai találkoznak egymással az ifjúsági klubházban március 26-án. a rendezvénysorozat, szabó józsef a panoráma kiadó munkatársának a jászszágról szóló előadásával zárul március 30-án. zenés, verses, filmvetítéssel egybekötött műsorral emlékeznek meg ii. rákóczi ferenc születésének 300 éves jubileumáról a radnóti miklós művelődési házban március 28-án.

elkészült már az előzetes program április és május hónapokra is. április kiemelkedő esemény lesz a munkás színház találgatója: három vidéki színház csoport fellépésével a radnóti miklós művelődési házban. május 24-én borsos miklós babits illusztrációiból rendeznek kiállítást a rideg sándor művelődési és ifjúsági házban.

-

bb 3. tízéves a televízió „zenei fegyver”, címműsora

i/mn/gg/pg -cz

1976. március 19.

tízéves a televízió népszerű műsora, a zenei fegyver. mint kármán györgy szerkesztő elmondta az mti munkatársának, az elmúlt évek során több mint száz adást láthattak a nézők, amelyek a magyar és a külföldi énekművészek, muzsikusok produkcióit örökítették meg, s beszámoltak a zenei színpadok hazai és külföldi eseményeiről. így rendkívül gazdag zenei anyag gyűlt össze az eddigi adások jóvoltából. filmröportok őrzik aaron copland, pierre boulez, d. kabalevszkij, yehudi menuhin, david ojsztrah, walter berry, elisabeth schwarzkopf, doráti antal magyarországi vendégszerepléseinek emlékeit és természetesen minden jelentős magyar produkció születéséről is számos felvétel tanuskodik.

u

/folyt.köv./

-3-

bb. 3. /tizéves...folöt/pg

ujszerü műsornak ígérkezik, muszorgszkij „borisz godunov,, címü műve operaházi bemutatója kapcsán,, a szerep- osztástól a bemutatóig,, címü sorozat újabb adása vasárnap este ez annyiban különbözik majd a korábbi hasonló összeállításoktól, hogy tulajdonképpen az opera utját követi nyomon a születéstől az ujjászületésig. most - ujdonságként - a műről szóló részek dominálnak az összeállításban, azok a beszélgetések, interjúk, amelyek a történelmi opera keletkezésének,, kulisszái,, közé invitálják a nézőket. elhangzik az adásban a „szávisna,, címü dal, amelyet muszorgszkij még az opera megkomponálása előtt írt, a mely azután a bolond dala- ként került bele a dalműben. a koronázási jelenetben pedig az „egy kiállítás képei,, címü zenemű egyik részére ismerhetünk, amelyet jandó jenő játszik majd el a műsorban. az is érdekesség, hogy az antal imre vezetett adást böszörményi géza, az ismert filmes rendező.

a maszk nélkül sorozat, mint kármán györgy elmondta, a továbbiakban czista ludwigot mutatja be, aki wagner tanha: useréből a trisztán és izoldából, beethoven fideliójából énekel. a moszkvai nagyszínház kitűnő művesze jurij mazurok gounod, verdi operarészletek mellett két rubinstein dalt is énekel. láthatjuk még a sorozatban a budapesti vendégszerepléseiről is jól ismert bolgár énekesnőt, alexandra mil- csevát. a távlati elképzelések szerint megismerkedhetünk majd micolai gedda, gundula janowicz előadóművészetével is. /mti/

bb 4. urh készülékek a mozdonyokon

vid/ká/pg hgy

1976. március 19.

a máv miskolci igazgatóságának területén egyre több helyen alkalmazzák a rövidhullámu rádió adó-vevőt a menetirányításnál, illetve a tolatásnál - állapította meg az a felmérés amely a műszaki fejlesztés eredményeiről készült. több mint hatvan nagyobb részét villamosmozdonyra szereltek fel rövidhullámu adó-vevő készüléket. ezekkel a budapest-hatvan, illetve a hatvan-miskolc közötti szakaszon közvetlen kapcsolatot tudnak tartani a pályán lévő szerelvényekkel. a rövidhullámu rádió-kapcsolat révén a menetirányítók intézkedhetnek a sürgős szerelvények előbbresorolásáról, az esetleges hibák kijavításáról, tudomást szerezhettek az áramkimaradásról, természeti csapásokról és kellő időben megtehetik a szükséges intézkedéseket.

/folyt. köv./

bb 4. /urh készülékek...folyt/pg

a távolsági szerelvények irányításán kívül bevezették a rövidhullámu rádiós irányítást a nagyforgalmu miskolci rendező-, valamint a szerencsi és a berentei szén-pályaudvarokon is, a tolatás irányítására. a tapasztalatok szerint ezzel a módszerrel mintegy husz perccel csökkent a szerelvények szétrendezése, illetve az új szerelvények összeállítása. /mti/

-.-

bb 5. többmillió köbméter gázt takarítanak meg gázsugárral

vid/kz/pg hgy

1976. március 19.

a szegedi szénhidrogén medencében épülő, illetve már működő gázfeldolgozó, karbantartó és más üzemek dolgozói a múlt évben több mint tízmillió forintot takarítottak meg a különféle anyagok, energiahordozók gondos felhasználásával. az idén hasonlóan jóeredményekre törekszenek, máris elkészült az év első nagy, takarékosági ujitása, az ugynevezett gázsugár kompresszor. ezzel akadályozzák meg, hogy a központi olajgyűjtő állomás nagy tartályaiban az olajból kiváló földgáz ne il- lenjon el a levegőbe, ne vesszen kárba.

korábban már kísérleteztek különféle mozgó alkatrészekkel működő elszívó berendezésekkel, ezek azonban az adott körülmények között eldugultak, nem váltak be. a szegedi üzem három műszaki dolgozója most minden alkatrész nélküli készülékkel, gázsugár-energia felhasználásával oldja meg a problémát. ehhez a gázfeldolgozó üzembe csövezetéken haladó földgázt használnak fel. az elszívó készüléket erre a vezetékre kapcsolják, s a benne hangsebességgel áramló földgáz keltette vákum „huzza ki,, s továbbítja a többivel együtt a feldolgozó üzembe a korábban elvesztett gázokat. ezzel a viszonylag egyszerű és olcsó megoldással évente többmillió forint értékben megközelítőleg tízmillió köbméter földgázt takarítanak meg. /mti/

-.-

bb 7. nyílik a kárpáti sáfrány

vid/kz/pg hgy

1976. március 19.

a bakony alján, a pápasalamoni erdőben, a közelgő tavasz jeleként, nyílik a kárpáti sáfrány, hazánk egyik legritkább virága. az ibolyakék és lilás virágú növény a bakonyon kívül hazánkban csak a nyírségben fordul elő. /mti/

bb 6. új komphajót kap a balaton

viz/kz/pg hgy

1976. március 19.

felújítva, kifutásra készen áll a balaton 27 személyhajója és 3 kompja.

a kislelű komphajóba új motorokat szerelték. ezzel már mind a három komp új, korszerű motorokkal működik. teljes felújították az „ercsi”, nevű motoros hajót is.

a balatonon idén csaknem két és fél millió utasra számítanak. a kompok 1.5 millió ember és több mint 400 ezer gépjármű átkelésére készülnek fel. a hajópark nem változik, a tavalyihoz képest: egyidejűleg 5400 utast vehet a fedélzetére. a főszezonban azonban már megkezdí járatait a balatonfüredi hajógyárban épülő negyedik komphajó is, amely egyharmaddal nagyobb befogadó képességű lesz, mint a korábbiak. ezzel lehetővé válik, hogy a forgalmat folyamatosabban, kevesebb várakozási idővel bonyolítsák le. a komphajópark bővülése lehetővé teszi, hogy újabb esti zenés-sétajáratot szervezzenek a főszezonban.

a mahart balatoni üzemigazgatósága az északi parton új hajójáratot is indít, tihany és révfülöp között - kiliántelep-akali partszakasz érintésével. /mti/

-.-

bb 8. megújult a niklai kuria - berzsenyi világot idézi fel

i/me/gg/pg hgy

1976. március 19.

új állandó kiállítást rendeznek a megújított niklai kurián, a berzsenyi daniel emlékmúzeumban. a petőfi irodalmi múzeum tájékoztatása szerint: a felújítás során még egy helyiséggel bővült a kiállítási tér, így lehetőség adódik arra, hogy az irodalmi alkotások mellett korabeli tárgyakkal is érzékeltessek a költő világot, irodalmi munkásságát.

az emlékmúzeum egyik szobájában berzsenyi gyermekkorát idéző tárgyak, klasszicista butorok láthatók majd. a nagy ódaköltő műveit, felvilágosodás-kor versei, episztoláit, prózai tanulmányait más-más szobában állítják ki. külön helyiségben kap helyet az egyszerű paraszti enteriőr, „a magyarországi szorgalom néhány akadályozásáról”, szóló híres nemzetgazdasági értekezésének háttéréként. a költő emlékét őrzí a régi kert, s azok a fák is, amelyeket berzsenyi ültetett, és számos versének motívuma volt.

berzsenyi egész életét, költői pályáját demonstráló állandó kiállítást május elején nyitják meg újra, a költő születésének 200. évfordulója alkalmából. /mti/

-.-
-6-

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk.1. nemeslaki tivadar beszéde

t/don/gné/a/pr ie

1976. március 19.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk nemeslaki tivadar kohó-és gépipari miniszter beszédét, amely az országgyűlés pénteki ülésén hangzik el.

a beszéd feloldásig e m b a r g ó s !

x x x

a miniszter bevezetőben rámutatott: a gépipar előtt álló feladatok megoldási módszereinek kidolgozásánál figyelembe vették, hogy amíg az ötödik ötéves tervben a népgazdaság bruttó nemzeti termelése évente átlagosan 5,6 százalékkal nő, addig a gépiparé 6,7 százalékkal; továbbá azt, hogy míg az összes export évi növekedése 8.8 százalék, addig ez a gépiparban 10.9 százalék. a terv szerint a rubel-elszámolású összes export évente átlagosan 7.4 százalékkal, a gépiparé 9.1 százalékkal; a dollár-elszámolású export 10.4 százalékkal, a gépiparé pedig 16.1 százalékkal nő. e néhány összehasonlító adat is érzékelteti: a gépiparnak az v.ötéves terv szerint is jelentős szerepe van a népgazdaság fejlődésében. mind a termelés, mind az export növelésében ugyanis a népgazdasági átlagnál lényegesen nagyobb fejlődést kell elérnie.

/folyt.köv./

- 1 -

parlament

bkk.1./ nemeslaki tivadar.....1.folyt./-a

a végrehajtás legcélravezetőbb módszereinek megválasztása jórészt attól függ, milyen körülmények között kell e jelentős feladatoknak eleget tenni - hangsúlyozta nemeslaki tivadar, majd rámutatott:

- a vállalatoknál és a minisztériumban ma már mindenki tudja - és úgy is számol, tervez -, hogy a rendelkezésre álló beruházási és fejlesztési pénzügyi források elég szűkösek, hogy nem sokkal több anyaggal és kevesebb munkaerővel kell megoldani feladatainkat, és hogy továbbra is rendkívül nehéz piaci viszonyok között kell termékeinket értékesíteni.

- a kohó-és gépipari minisztérium ebből kiindulva úgy ítéli meg a helyzetet, hogy az előttünk álló nagy feladatokat a korábbinál fegyelmezettebb és hatékonyabb munkával, a tartalékok megfelelő hasznosításával eredményesen végre lehet hajtani. ami a tartalékokat illeti: valljuk és bizonyítjuk, hogy ezek jelentősek.

a miniszter utalt arra, hogy a iv.ötéves terv esztendeiben a szükségesnél és a lehetségesnél is lassabb volt a termékszerkezet korszerűsítése. a gazdaságosan előállítható és minden piacon jól értékesíthető korszerű termékek aránya nem érte el a kívánatos mértéket. a tervezettnél nagyobb mértékben növekedtek a készletek, tehát a hatékonyabb és fegyelmezettebb készletgazdálkodás is nagy tartalékokat jelent. nem javult ki-elégítően, sőt sok helyen romlott a kooperációs fegyelem. a termelékenység - jelentős emelkedése ellenére is - még elmaradt a nemzetközi színvonaltól. sok még a tartalék a gépkapacitás-és időkihasználás, a munkaerőgazdálkodás, az anyag-és energiafelhasználás és általában a költséggazdálkodás területén. ezeket a tartalékokat is számbavettük feladataink meghatározásánál, a végrehajtás módszereinek kialakításánál.

- a hatékonyabb gazdálkodás érdekében a gépiparban alapvető feladatnak tekintjük a szelektív fejlesztés meggyorsítását, a termékszerkezet korszerűsítését, vagyis jelentősen növelni kell a gazdaságosan előállítható, versenyképes, korszerű, minden piacon jól értékesíthető termékek arányát.

/folyt.köv./

- 2 -

parlament

bkk.1./ nemeslaki tivadar.....2.folyt./-a

e követelményeknek megfelelően felmértük - és három fő kategóriába soroltuk - a termelési területeket. meghatároztuk: melyek a dinamikusán fejlesztendő, melyek a szinten tartandó, illetve az átlag alatt fejlesztendő és végül, melyek a vissza-fejlesztendő területek.

- a szelektív fejlesztési koncepciónak megfelelően az v. ötéves tervben előirányzott mintegy 40 százalékos gépipari termelésnövekedés mellett a dinamikusán fejlesztendő termékek, termékcsoportok gyártása átlagosan 90 százalékkal növekszik. a dinamikusán fejlesztendő területek, illetve termékek meghatározásánál a következő főbb szempontokat tartottuk szem előtt: a termék vagy termékcsoport sok, magasán kvalifikált munkát tartalmazzon, amit az árban is realizálni lehet.

a gyártásban lehetőleg tradíciókkal, megfelelő szakmai kultúrával rendelkezünk és azt fejlesszük tovább.

a termék gyártható legyen a külföldön is szokásos sorozatnagyságban.

- a gyártás döntően hazai és szocialista importból származó anyagbázisra épüljön, s lehetőleg kevés anyagot, energiát igényeljen.

- a gyártmány-és gyártásfejlesztés tartós nemzetközi megállapodásokra, termelési kooperációkra és hosszulejártatú kereskedelmi szerződésekre legyen alapozható.

- a szűkös fejlesztési források miatt zömmel rekonstrukciókkal legyen megoldható a termelésfejlesztés.

- ezek után feltehető a kérdés: milyen biztosítékok vannak a szelektív fejlesztés gyorsítására, mit kíván tenni a tárca vezetése. a termékszerkezet átalakításának meggyorsítása elsődlegesen vállalati feladat. a módosított közgazdasági szabályozók is erre orientálják a vállalatokat. ezt a feladatot azonban nem lehet csak a szabályozókra, vagy csak a vállalatokra bízni, ezt az elmúlt évek tapasztalatai is igazolták. bizonyítja ezt a közúti járműfejlesztési program, amely eredetileg a gyártmányok szélesebb körének - az autóbuszok mellett tehérgépkocsik, dömperek, traktorok és különféle gépjármű főegységek kiemelt fejlesztését irányozta elő.

/folyt.köv./

- 3 -

bkk. 1. / nemeslaki tivadar... 3. folyt./rj

időközben a piaci igények változása miatt módosítani kellett céljainkat; erőforrásainkat - a kibontakozó szocialista gazdasági integrációra támaszkodva - a piaci igényeknek megfelelően az autóbusz, a főegységek gyártására koncentráltuk. negatív szelekciót is végre kellett hajtanunk: leállítottuk a gazdaságtalan dömper- és traktor gyártást, csökkentettük a „csepel”, típusu tehergépkocsik és diesel-motorok gyártását. /ez utóbbiak termelését az v. ötéves terv esztendeiben végleg megszüntetjük/. így autóiparunk belső szerkezete jelentősen átalakult, és az érintett munkaerőt a korábbinál sokkal hatékonyabban tudjuk foglalkoztatni. mindez természetesen szervezeti változtatásokat és egyéb központi intézkedéseket is szükségessé tett.

meggyőződésünk - a tények is azt mutatják -, hogy nemzetközi méretekben is jelentős ipari eredményt csakis a nemzetközi együttműködésen alapuló szelektív fejlesztéssel, a pozitív és negatív szelekció egyidejű megvalósításával lehet elérni. ehhez a tárca vezetésének operatívabb intézkedéseire és fokozottabb ellenőrző munkájára van szükség. ennek megfelelően elkészítettük a szelektív fejlesztés és a termékszerkezet-átalakítás meggyorsítását szolgáló konkrét programot, amelyet a vállalatok vezetői - cselekvési irányelvként - megkaptak. a programot országos, és alágazatonkénti igazgatói értekezleten vitattuk meg. a vállalatok vezetőinek nagy többsége örömmel fogadta a tárca irányelveit, nagy segítséget jelent számukra v. ötéves terveik kidolgozásához. voltak olyan vélemények is, hogy a tárca vezetői túlzottan beavatkoznak a vállalatok munkájába, sértik önállóságukat. ezt mi nem tartjuk beavatkozásnak, nem akarjuk megsérteni a vállalatok kellő önállóságát, nem akarjuk csökkenteni felelősségüket sem. de azt szükségesnek tartjuk, hogy a népgazdaság érdekeit szolgálja a vállalatok minden termelési és gazdálkodási tevékenysége. ennek megfelelően végezzük a vállalatokat irányító és ellenőrző tevékenységünket - hangsúlyozta a miniszter, majd leszögezte: feladataik elvégzése az anyagi erőforrások differenciált felhasználását, a munkaerőgazdálkodás lényeges javítását követeli meg.

/folyt.köv./

bkk. 1. / nemeslaki tivadar... 4. folyt./rj

- éppen ezért - folytatta - a szelektív fejlesztés pénzügyi feltételeinek biztosítására az év elejétől az ágazat egészére meghatározott támogatások és elvonások keretében - a pénzügyi szervek egyetértésével - differenciált szabályozást vezetünk be. ennek lényege, hogy a kiemelt feladatok megvalósításában részt vevő vállalatoknak kedvezményeket nyújtunk, más területen az átlagosnál nagyobb mértékű elvonást alkalmazunk, illetve kisebb mértékű támogatást biztosítunk.

a szelektív fejlesztés, a termékszerkezet átalakításának meggyorsítása magasabb követelményeket támaszt nemzetközi - mindenekelőtt a szovjetunióhoz és a többi kgst-országhoz fűződő - tudományos, műszaki, termelési kapcsolataink szervezésében. - a szelektív fejlesztés ugyanis jelenleg és a jövőben is elsősorban a szocialista gazdasági integrációba való erőteljes bekapcsolódásunkkal lehetséges. ehhez tartozik, hogy mindazt a terméket, amit az integráció keretében gazdaságosabban tudunk közösen fejleszteni és gyártani, illetve importálni, nem kell itthon előállítani.

a szelektív fejlesztés, a gépipari termékek versenyképességének fokozása minőségileg magasabb követelményeket állít a kutatási, a gyártmány- és gyártásfejlesztési tevékenység elé, még fontosabbá teszi a termelés gazdaságosságát. ezeket a feladatokat csak a vállalatok és a minisztérium összehangolt együttműködésével lehet megoldani.

ezért a tárca kutató-fejlesztő kapacitását és pénzügyi eszközeit elsősorban a kiemelt területekre összpontosítja. központi műszaki fejlesztési alapunk 50 százalékát az országosan és tárcaszinten kiemelt feladatokra fordítjuk, 25 százalékát pedig mind több külföldi szellemi termék átvételére és üzemi bevezetésük meggyorsítására irányoztuk elő.

/folyt.köv./

bkk. 1. / nemeslaki tivadar... 5. folyt./rj

nagy gondot fordítunk a technológia korszerűsítésére, különösen a kistermelékenységu, kézi jellegu technológiák, elsősorban a szerelés és az anyagmozgatás gépesítésére. itt ugyanis rendkívül nagyok a tartalékok. a gépiparban a munkáslétszám 23 százalékát az alig gépesített szerelés, 12 százalékát pedig az anyagmozgatás köti le. a technológia korszerűsítésének gyors és olcsó módja a kiegészítő automatizálás. ennek lehetőségét felmérve megállapítottuk, hogy a gépiparban mintegy 10 ezerre tehető az olyan gépek száma, amelyek hatékonysága az v. ötéves tervidőszakban kiegészítő automatizálással lényegesen növelhető.

a hatékonyabb gazdálkodásnak, a termékszerkezet átalakításának fontos feltétele a gazdaságtalanul előállított termékek gyártásának korlátozása, illetve megszüntetése, - amennyiben a gazdaságosság feltételei nem biztosíthatók. felméréseink szerint a gépiparban a gyártás fokozatos leállítása, illetve visszafejlesztése következtében az érintett gyártmányok termelése mintegy 16 milliárd forinttal csökken. ezeknek az intézkedéseknek az előkészítése és végrehajtása rendkívül nagy figyelmet, körültekintést kíván minden szervtől. gondoskodni kell arról, hogy még átmenetileg se legyenek ellátási zavarok.

a gazdasági, politikai és társadalmi szerveknek ugyanis a lakosság zavartalan ellátásával is törődniük kell. a növekvő lakossági kereslet kiegyensúlyozott kielégítése mind mennyiségben, mind minőségben nemcsak gazdasági, hanem politikai feladat is. ismeretes, hogy a iv. ötéves terv időszakában az elért fejlődés ellenére néhány termékből, mint például fürdőkádból, automata mosógépből, villamos szerelési cikkekből és forróviztárolókból a hazai gyártás nem tudta az igényeket kielégíteni. most a meghozott intézkedésekkel, a termelőkapacitások bővítésével, licencek és gyártási eljárások megvásárlásával mód lesz arra, hogy forróviztárolókból, villamos szerelési cikkekből már az v. ötéves tervidőszak első éveiben kielégíthessük az igényeket. jobb lesz az automata mosógép ellátás is. az új beruházás befejezése után, várhatóan 1978-tól a licenc alapján gyártott automata mosógépek kereslete és kínálata egyensúlyban lesz. az öntöttvas- fürdőkádgépgyártás rekonstrukciója viszont csak a tervidőszak végén valósul meg, így az ellátás javulása csak azután várható. továbbra sem lesz elegendő az ugynevezett kötőelemekből és kábelekből. természetesen intézkedtünk - például a csavargyár egyes telepeit vidékre költöztetjük, a melegüzemet felújítjuk - mindez azonban kevés. újabb megoldásokat kell keresnünk és további intézkedéseket kell tennünk, hogy az igényeket maradéktalanul kielégíthessük.

/folyt.köv./

bkk.1./ nemeslaki tivadar....6.folyt./-a

a hatékonyság növelése, a nagysorozatu gazdaságos gyártás megvalósítása érdekében felmértük a párhuzamos gyártásokat is - mondotta a miniszter. megállapítottuk, hogy a gépipar több területén is van párhuzamos gyártás, amely nemcsak több eszközt és munkaerőt köt le, a szükségesnél, hanem akadályozza a korszerű technológiák alkalmazását, a gyártás gazdaságossá tételét is. ahol lehetséges a párhuzamos gyártást megszüntetjük, hogy a rendelkezésre álló kapacitásokat jobban ki lehessen használni.

a kiemelt feladatok közé tartozik a mezőgazdasági és élelmiszeripari gépgyártás dinamikus fejlesztése. a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és az erdészet tervezett fejlesztéséhez több mint 34 milliárd forint értékű gépet és berendezést a hazai gépgyártásnak kell biztosítania emellett még teljesítenie kell a szocialista exportkötelezettségeket és fokoznia kell a tőkés exportot is. e feladatok hatékony és eredményes megvalósítására a kormány a mezőgéptröszt feletti felügyeleti hatáskört a kohó-és gépipari minisztériumra ruházta.

a felügyelet átvételével várhatóan lehetőség lesz az igények magasabb műszaki színvonala kielégítésére, tudniillik az intenzív fejlesztésbe fokozottabban bekapcsolódhatnak olyan gépipari vállalatok is - mint például a magyar vagon-és gépgyár, az egyesült izzó, a láng gépgyár, az április 4. gépipari művek -, amelyeknek technológiai felkészültsége, gyártási színvonala a követelményeknek megfelel.

ezzel az intézkedéssel lehetővé válik, a termelési párhuzamosságok felszámolása, a kapacitások jobb kihasználása, a gazdaságosabb termékszerkezet kialakítása, valamint a nemzetközi szakosodással és kooperációval a konvertálható árualapok bővítése. az egyenletes és biztonságos termelés érdekében fontos feladatunknak tartjuk az előgyártmányok - így az öntvények és a kovácsolt darabok -, általában az alkatrész-gyártás fejlesztésének meggyorsítását.

/folyt.köv./

bkk.1./ nemeslaki tivadar....7.folyt./-a

a szelektív fejlesztésnek, termelési és export feladataink teljesítésének, a hatékonyság növelésének fontos feltétele a munkaerőgazdálkodás javítása. e téren elhatározott legfontosabb intézkedéseink az átlagosnál nagyobb ütemben fejlesztendő területeken biztosítanunk kell a szükséges létszámot. ennek egyik eszköze a nem kellő hatékonysággal dolgozó telepek, üzemek, gyáregységek átcsoportosítása. az utóbbi időben e téren kedvező tapasztalatokat szereztünk. a termelőerők koncentrálásával - a telephelyek hatékonyságának növelésére - eddig a mezőgéptrösztől 18 termelőegységet, a tanácsoktól pedig 13 vállalatot vettünk át és csatoltunk hatékonyan és gyorsan fejlesztendő vállalatainkhoz. ezen az úton kívánunk tovább haladni.

- számottevőek a tartalékaink a korszerű technika hatékonyabb kihasználásában is: a gépiparban a műszakszám alig éri el az 1,2-et, ugyanakkor a nullára leírt gépek és berendezések értéke mintegy 22 százalék. fontos feladat tehát a korszerűtlen gépek nagyobb mértékű selejtezése és az így felszabaduló munkaerő átcsoportosítása - a műszakszám növelésével - a korszerű, nagyhatékonyságú gépekre. terveink szerint vállalatainknak a műszakszámot 1,2-ről 1,8-ra kell emelniük. a rendelkezésre álló munkaidő kihasználásában, a teljesítménybérben dolgozók arányának növelésében szintén jelentős tartalékaink vannak. a normában dolgozók aránya 1970-ben 41,8 százalék volt; azóta ez az arány 39,7 százalékra csökkent. alacsony a teljesítménykövetelmények alapján dolgozók aránya is.

- tapasztalataink szerint igen sok helyen csökkentek a teljesítménykövetelmények és lazultak a normák. ezeket nemcsak a teljesítményszázalékok növekedése, hanem a magas állásidők is bizonyítják. éppen ezért fontos feladat a normák és a teljesítménykövetelmények felülvizsgálata és folyamatos, karbantartása, ezenkívül legalább 50 százalékra kell növelni a teljesítménykövetelmények alapján dolgozók arányát.

az elmúlt években nem alakult megfelelően a vállalatok belső foglalkoztatási strukturája sem. számos vállalatnál a munkáslétszám stagnálása, illetve csökkenése mellett jelentős mértékben növekedett az alkalmazotti, különösen az adminisztratív létszám.
/folyt.köv./

bkk. 1. /nemeslaki tivadar... 8. folyt./rj

a felvételi zárlat mellett célul tűztük ki a munkás-alkalmazotti létszámarány 2 százalékos javulását. a vállalatoknál tulszervezettség is tapasztalható, ennek következtében indokolatlanul és jelentősen nőtt a vezetők száma. sok esetben csoport- vagy osztályszinten elvégezhető feladatokat főosztályi szervezetben látnak el; egyes vállalatoknál és intézményeknél nem ritka a 3-4 beosztottal dolgozó főosztály sem. ezek a példák mind azt igazolják, hogy jelentős tartalékunk az eredményes munkaerőgazdálkodás. ha következetesen végre hajtjuk amit elhatároztunk, akkor észrevehetően enyhül majd a létszámhiány.

- intézkedéseink között fontos helyet foglal el az energiatakarékosság, az energia-racionalizálási program végrehajtása. az elmúlt évben a minisztérium felügyelete alá tartozó vállalatok 391 millió forint megtakarítást értek el. a megtakarítás 41 százaléka szervezési intézkedések, 38 százaléka pedig a szocialista munkaverseny és brigádmozgalom eredményeként valósult meg. az idén és a következő években fokozzuk a gazdaságosabb energiafelhasználást eredményező racionalizálást; tovább kutatjuk a benzin, a gázolaj és a tüzelőolaj helyettesítésének lehetőségeit és gondoskodunk azok gyors ütemű hasznosításáról. a nagy energia-igényű technológiákra energia-felhasználási normákat dolgoztatunk ki és vezetettünk be. számításaink szerint a tervezett intézkedésekkel évente átlagosan 2,5 százalékos fajlagos energia költségmegtakarítás érhető el. folyamatosan feladatunk az anyagtakarékosság is. ma már megállapítható, hogy az elmúlt esztendő intézkedései megközelítően 1,9 milliárd forint értékű anyagmegtakarítást eredményeztek. - sokatmondó tény, hogy ez a megtakarítás szinte valamennyi vállalatnál szorosán kapcsolódott a konstrukciók és a technológiák módosításához, a hulladékanyagok hasznosításához, a tőkés import csökkentéséhez. ez már szemléletű változást is jelez, hiszen a takarékosság és a gyártmány- és gyártásfejlesztés már nem különül el egymástól. most, a vállalati v. öt éves tervek készítésének időszakában és a végrehajtás menetében a feladatok ilyen megközelítésére van szükség. jórészt ezen múlik annak a jogos népgazdasági követelménynek a teljesítése is, hogy gyorsuljon a készletek forgási sebessége. ez ugyanis az utóbbi években kedvezőtlenül alakult.
/folyt.köv./

bkk .1./ nemeslaki tivadar.....9.folyt./-a

az v.ötéves tervben meghatározott feladatok sikeres megoldásában jelentős szerepe van a vezetési színvonal erősítésének, a kádermunka fejlesztésének, a kezdeményező készségnek, a politikai, szakmai felkészültségnek.- ma már a szemléleti egység - csak úgy általában kevés. most olyan cselekvési egység kell - és nem általában, hanem konkrét munkahelyen, konkrét vállalati kérdésekben -, amely eredményt, a népgazdaságnak is kívánatos teljesítményt hoz - mondotta. a minisztériumi vezetés ezt a mércét állította a felügyelete alá tartozó vállalati vezetők elé. ehhez kért és kapott támogatást a pártszervezetektől, a vasas szakszervezettől, a kiszervezetektől. velük egyetértésben ezt a mércét használjuk a vállalati kollektívák teljesítményének mérésékor is.

az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a vállalatoknál - és a minisztériumban is - a vezetés színvonalának emelése, az egyszemélyi felelősség következetes érvényesítése, hiszen a vezetésnek minden szinten döntő szerepe van a gazdaságpolitikai célok megvalósításában.

a növekvő követelményeknek megfelelő igénytel vizsgálattal és elemzéssel káderállományunk helyzetét, összetételét, ezen belül külön a nagyvállalatok felső vezetését. úgy látjuk, hogy a tárcsa területén ma az utánpótlás biztosítása a személyzeti munka legfontosabb feladata. ennek középpontjában a megfelelő kiválasztás, a nevelés és a továbbképzés áll. a minisztériumi vezetés arra kötelezte a vállalatokat és intézeteket, hogy v.ötéves terveikkel összhangban mindenütt dolgozzák ki saját képzési és továbbképzési terveiket. ezeknek a terveknek a minisztériumi irányelveken túlmenően tükrözniük kell a helyi sajátosságokat, összhangban az adott vállalat, intézmény jövőjével, perspektivikus céljaival. intézkedtünk a minisztériumi és a vállalati személyzeti munka színvonalának emelése érdekében is.

a vezetőknek érteniük kell - és meggyőződésük értik is -, hogy a tervben meghatározott feladatok teljesítése nemcsak gazdasági, hanem politikai feladat is. ezzel a munkával alapozzuk meg az életszínvonal szerény, de biztos emelésének lehetőségét, a népgazdasági egyensúly helyreállítását. ebben a gépipar hozzájárulása nagyon is jelentős.
/folyt.köv./

bb 9. spirálcső-hegesztő óriásberendezés exportra

i/sz/be/pg hgy

1976. március 19.

a csepel vas- és fémművek az utóbbi évek legnagyobb volumenű szerződését kötötte meg spirálcső-hegesztő berendezések exportjára. a három, összesen 320 tonna súlyú komplett spirálcső-hegesztő óriásberendezést a csepeli egyedi gépgyárban készítik el, román megrendelésre.

a gyártáselőkészítés, a kalkulációs, a tervezés a gyártás és a szerelés jól szervezett belső és több mint 10 nagy iparvállalatot érintő - kooperációs együttműködést igényel. a vállalati tervezési és gyártási az elektromos egységeket, a csőszerelőipari vállalat a csőszerelést, az országos szakipari vállalat a festési munkálatokat végzi majd. a nagyméretű kovácsolt darabokat a lenin kohászati művektől, a lemezanyagokat és a hengerelt idomokat is más-más iparvállalattól kapja az egyedi gépgyár.

a csepeli művek külkereskedelmi vállalata és a metarom román külkereskedelmi cég megállapodás a alapján a gyártás és a szállítás ütemtervében előbbre hozták a határidőket, s így már az idén átadnak egy spirálcső-hegesztőt és két csőpróbaprést. jövőre és 1978-ban is elkészül egy-egy hegesztőberendezés és még egy prés. a hatalmas berendezést szétszedve, részenként szállítják majd, de így is olyan nagy méretűek, hogy rendszerint éjszaka, külön utvonalt biztosítással vizsgálgatják a gépeket. magát a gyártási ütemtervet -amelyen az anyagérkezéstől az elő- és vég-szerelési munkákon át a csomagolásig a gyártás minden fázisát feltüntették - a közeljövőben zsűrizik.

a komplett spirálcső-hegesztő gépsor évente 40 000 tonna lemezszalagot vág méretre, hajlít és hegeszt össze, s végül hegesztési és anyagvizsgálatokat végez. a gépeket a román republica tröszt egyik gyáregységében szerelik föl. a román partner kérésére az egyedi gépgyár már most szakembert küld Romániába az alapozási, csarnoképítési munkákhoz, hogy mire gépek beszerelése megkezdődik szinte valamennyi előkészítő munka befejeződjék. /mti/

bb 10. messze van-e nyiregyháza debrecentől? - tulzottan szét-
aprózott felsőoktatási intézményhálózatunk

i dg gg bh -cz

1976. március 19.

a felsőoktatási pedagógiai kutatóközpont közelmultban elkészült középtávu kutatási terve megkülönböztetett figyelmet szentel felsőoktatási intézményhálózatunk kérdéseinek. a kormány 1974-es határozatához kapcsolódva folytatják az elmúlt években megkezdett, a felsőoktatás strukturáját, területi megoszlását, az intézmények regionális és szakmai együttműködésének feltételeit és lehetőségeit elemző vizsgálataikat. az mti munkatársának dr. zibolen endre, a kutatóközpont igazgatója vázolta tudományos kutatásaik eddigi tapasztalatait és további munkájuk célját.

- hazánkban az egyetemek, főiskolák földrajzi elhelyezkedését kedvezőnek mondhatjuk, intézményeink lényegében az egész országot behálózzák. a területi szétszórtságnak azért is nagy a jelentősége, mert a felsőfoku intézetek körzetükben a szakképzésen túl fontos művelődéspolitikai funkciót is betöltenek.

- a szétszórtság azonban az esetek többségében szétaprózottságot is jelent. a hazai felsőoktatás történetében a legtöbb - 92 - önálló intézmény 1965-ben volt, ma 56 működik. az optimálisnál szétaprózottabb felsőoktatási intézményhálózatunk, különösen, ha a gazdaságosságra, az anyagi és személyi feltételek célszerű működtetésére, a tudományos erők hatékonyságára gondolunk. mindehhez még hadd tegyen hozzá: az 56 önálló intézménynek a székhelyén kívül 14 kara és mintegy 20-25 tagozata működik. tizenegy olyan önálló intézményünk van, amelynek hallgatósága - az esti és levelező hallgatókat is beleszámítva - nem éri el az 500-at, 13 intézményben pedig ezer hallgatónál kevesebb tanul. kétezernél több hallgatója 17 egyetemünknek, főiskolánknak van. megjegyezném, széles körben elfogadott vélemény szerint a legalább kétezer körüli hallgatóval működő felsőfoku intézmény tekinthető igazán célszerűnek, gazdaságosnak. egyes nyugati kutatók ezt a számot huszezerben határozták meg. hazánk legnagyobb egyetemén, a budapesti műszaki egyetemen az 1973-74-es tanévben 10 149 hallgató tanult.

- a valóságot tükrözte a kormányhatározat, amikor megállapította: felsőoktatási intézményeink általában jól megfelelnek feladatainknak. nem mond ellent az, hogy egyes intézményeink - éppen a tulzott szétaprózottság miatt - csak nagy erőfeszítések árán képesek a nemzetközi élvonal szintjén oktatni, kutatni, s ha képesek, azt szükségképpen drágán teszik. az intézményhálózat mindenáron történő koncentrálása semmiképpen sem lehet megoldás útja, de bizonyos, hogy a hatékonyabb felsőoktatás alapfeltétele az erők ésszerű, fokozatos egyesítése.

/folyt. köv./

- 8 -

bb 10. /messze van-e folyt./ bh

- tapasztalataink szerint felsőoktatási intézményeink többsége még nem ismerte fel kellőképpen a szakági együttműködésben rejlő felbecsülhetetlen lehetőségeket, vagy ha felismerték, különböző okok miatt nem élnek vele a lehetséges mértékben. egy-egy nagyobb vidéki városunkban például négy-öt intézmény fejleszti egymás mellett és egymástól függetlenül nagyértékű nyelvi laboratóriumát, azonos jellegű tanszékét. nyiregyházán működik ma az ország legkorszerűbb tanárképző főiskolája, de a félóránnyira levő debreceni egyetemmel ugyyszólván semmi intézményes kapcsolata nincs. nyiregyházán ma elvégezheti valaki ugy a biológia szakot, hogy egy-egy debreceni tudós professzornak akár egyetlen előadását is hallgatta volna. intézetünk kezdeményezésére és támogatásával a pécsi tanárképző főiskolán két éve létesült az országban először távoktatás-módszertani kabinet. a levelező hallgatók egyéni tanulását segítő módszerek és eszközök kimunkálása a célja. megindult a levelező oktatás és ennek megfelelően megkezdődött az ehhez szükséges feltételek megteremtése a pollack mihály műszaki főiskolán is. a jogi karon is folyik levelező oktatás. kézenfekvő lenne a három intézmény azonos jellegű tevékenységének összehangolása, az oktatási módszerek hatékonyabbá tétele és a gazdaságossági szempontok érdekében. felsőoktatási intézményeink marxizmus-leninizmus tanszékein működő oktatók, kutatók együttesen hatalmas erőt képviselnek. egy-egy régió közös tudományos központja érthető módon sokkal hatékonyabban működhetne, mint az egymástól független tanszékek dolgozóinak kisebb-nagyobb együttesei.

- az eddigi kutatásaink azt igazolják, hogy a jövőben az ország egy-egy régiója - népgazdasági tervezési körzete - felsőfoku intézményeinek, tudományos kutató intézeteinek és nagyobb termelő üzemeknek együttműködésével a felsőfoku szakemberképzés az eddiginél is hatékonyabb lehet./mti/

--

bb 13. szövetkezeti szavalóverseny

i ol be sl bh hgy

1976. március 19.

az ideai soron következő szövetkezeti kongresszusok tiszteletére az okisz, a szövosz és a kisz központi bizottsága meghirdette a szövetkezeti fiatalok 11. országos szavalóversenyét.

a megyei és a területi döntők már sikerrel lezajlottak. a több ezer fiatalot mozgósító versmondó-vetélkedő országos döntőjét március 27-és 28-án tartják székesfehérváron, az ifjúsági házban. itt az előző két forduló 60 legsikeresebb versenyzője közül választja ki a legjobbakat a neves művészekből álló zsűri.
/mti/

--
- 9 -

7.10 bh

bx p 20

bb 11. automatizálják a zim salgótarjáni gyárának öntődőjét
vid/kz/ny hgy 1976 március 19

az ország első gépesített öntődője volt a maga idejében a salgótarjáni tüzhelygyár öntődője, de a több mint negyedszázada működő üzeme azóta természetesen elavult. ezért döntés született berendezéseinek teljes cseréjére, az öntőde automatizálására. a formázógépeket, homokelőkészítő művet, hűtődobot, automata öntőberendezéseket, szállítóalapot egy dán cég szállítja. korszerű légtechnikai berendezés gondoskodik majd a munkahely jó levegőjéről, a pernyeválasztó pedig madakadályozza, hogy a környék levegőjébe szennyező anyagok kerüljenek. a mintegy 120 millió forintos beruházás eredményeként az öntőde évente tizenegyezer tonna alkatrész kibocsátására lesz képes, amellyel nemcsak a zománcipari művek saját öntvényalkatrész szükségletét fedezi, de marad ereje belföldi és exportigények kielégítésére is. a salgótarjáni öntőkorszerűsítéssel a jelenlegi létszámból százhusz munkás felszabadul. munkaerejüket majd olyan üzemekben hasznosítják, amelyek munkaerőhiánnyal küszködnek. a kivitelezést 1977 végére befejezik, az automatizált öntőde 1978 első negyedében már teljes kapacitással termel./mti/

bb 12. szocialista brigád és vállalat kétoldalu szerződése
vid/kz/ny hgy 1976 március 19

az ország egész kendertermesztését és feldolgozását irányító szegedi kenderfonó és szövőipari vállalat mintegy nyolcezer dolgozója az idej termelési és egyéb feladatok megoldására a korábbi egyszerű munkaverseny felajánlás helyett kétoldalu szerződést kötött a vállalat vezetésével. a szerződés egyrészt tartalmazza a brigádok felajánlásait, másrészt rögzíti, hogy a vállalat vezetősége milyen módon teremti meg a felajánlások teljesítésének objektív feltételeit. a megállapodást mindkét fél szinte jogszabályként betartja.

/folyt köv/
8.00/ny

-10-

W. J. 20

bb 12. / szocialista ...folyt/ny

a vállalatnak jelenleg a néhány deka súlyu, mégis fél mázsa terhet elbíró, műanyagfóliából hurkolt zsák a legkorszerűbb terméke. két gyáregység szocialista brigádjai e fontos termék gyártásának korszerűsítésére kötöttek megállapodást a vezetéssel. a szerződésben vállalt feladatok szerint arra törekcsenek, hogy a vállalat minél hamarabb készáruval törlessze le a műanyagfeldolgozó gépekre felvett sokmilliós devizahitelt. a nagyértékű import gépek jobb kihasználása érdekében máris megoldották az eddigi háromról négy műszakra való áttérést. eszerint napi hat órát dolgoznak, hat nap után két pihenőnappal. így lehetővé válik, hogy a gépek éjjel-nappal, hétköznapi és vasárnap működjenek. ezáltal létszámemelés nélkül már az idén kétmillióval növelik az európa-szerte keresett műanyagzsákok termelését.

a vállalat vezetősége a kétoldalu szerződésekben nemcsak a termeléshez, hanem a tanulás, művelődés kapcsolatos felajánlásokhoz is megteremti a feltételeket. mind a hat gyáregységben kialakították már a szocialista brigádok klubját. megoldották, hogy a gyermekgondozási szabadságon lévők is tanulhassanak, megszerezhessek a szakmunkás bizonyítványt. a szocialista brigádoknak a közös tárlatlátogatásokkal kapcsolatos terveit egyebek között azzal is segítik, hogy megállapodást kötöttek három szegedi festőművésszel, akik alapvető képzőművészeti ismeretekre tanítják a kendergyári munkásokat./mti/

bb 14. környezetvédelem gazdasági célokkal - szennyvizhasznosítási kísérletek kecskeméten

vid/kz/ny hgy

1976 március 19

a mezőgazdaság hasznosítja kecskemét város szennyvizét. az ország első ilyen jellegű kísérleti telepe 1969 óta épül és 1978-ban készül el a helyi magyar-szovjet barátság termelőszövetkezetben. a nemzetközi érdeklődésre számot tartó szennyvizgyűjtő állomás már adatokat szolgáltat az emberi környezet védelméhez, a káros melléktermékek gazdaságos felhasználásához. a létesítmény jelenleg 3.5 millió köbméter városi szennyvizet fogad, s elkészültekor ennek kétszeresét hasznosítja.

/folyt köv/

-11-

W. J. 20

bb 14. / környezetvédelem.....folyt/ny

az erdősávval övezett 60 ezer köbméteres tározójából, megfelelő ülepítés után, alagcsőrendszer vezet a szűrt vizet a kertészetek, zöldecségek öntözéséhez. a természetes biológiai tisztító mű újabb részlegeként épül a mechanikai tisztítótelep, amelyet két év múlva adnak át. a kísérleti munkát, s a szennyvíz környezetre való hatását a helyszíni laboratóriumban vizsgálják. az idén liziméterrel bővül a kutatólaboratórium, ezzel ellenőrzik a talaj szűrőképességét, és azt, hogy szennyeződik-e az altalajvíz. az ilyen gondosság mellett üzemelő szennyvíztelepekről jelenleg ötszáz hektár terület kap csapadékot, de a hálózat tovább bővítésével 826 hektár termőföldet öntöznek majd kecskemét város szennyvizével. a szerzett tapasztalatokat a vízgazdálkodási tudományos kutató intézet dolgozza fel s adja közre./mti/

-. -

bb 15. előtérben a szénkutatás - növeli kapacitását az országos földtani kutató furó vállalat

vid/kz/ny hgy

1976 március 19

az új öt éves tervciklus végére jelentősen tovább növeli évi kapacitását az országos földtani kutató furó vállalat és így a föld mélyén lévő kincseink - főleg a szén és ércek -, készleteinek felmérésére geológiai meghatározására 1980-tól már csaknem 90 ezer méter kutató furást végezhet. a fejlesztési program megvalósításához - mintegy 210 millió forintos állami támogatással - megkezdték a nagyrekonstrukciót. ennek során kicserélik az elavult gépparkot és tovább javítják a dolgozók élet és munkakörülményeit. összesen 18 szovjet gyártmányú furógépet vásárolnak, ezek közül 12 a 1200 méteres mélységű furásokra is alkalmas lesz. a fejlesztés lehetőséget ad arra is, hogy a népgazdasági igényeknek legmegfelelőbb arányokat alakítsák ki a vállalt furások között. elsődlegesen a szén kutatását növelik, 1971-1972-ben ugyanis a szénkutatás nagymérvű csökkentése új profilok kialakítására készítette a vállalatot. a gazdálkodási egyensúly megtartásához hidrológiai és kőzetkutatáshoz kezdtek. ez időszak alatt a berendezések fejlesztésére, pótlására nem volt lehetőségük. jelenlegi 50 százalékos helyett 1980-ban már a teljes kapacitásuk 90 százaléka ebből a fontos munkából adódik.

a gépesítés fejlesztésével egyidőben javítják a dolgozók munkakörülményeit is. olyan kiegészítő berendezéseket készítenek, amelyekkel csökkentik a fizikai munkát. a terepen dolgozók részére is kulturáltabb körülményeket biztosítanak. még ebben az évben 15 hordozható kis házat vásárolnak, amelyekben 4 ágyas teakonyhas ideiglenes otthonokat rendeznek be./mti/

8.15/ny

-12-

T a jelenlegi nemzetközi energia helyzet ismételten a szénkutatást sürgeti. így ennek megfelelően növelik a szénkutatást.

h 9.20

bb 16. Lottó nyeremények

s/ny hgy

1976 március 19

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a kisujszálláson megtartott 12. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

2, 21, 73, 74, 85 /mti/

-. -

bb 17. három nemzedék találkozója - alkotó ifjuság kiállítás az egyesült izzó új kisz klubházában

t sz/s/ny sll hgy

1976 március 19

veterán-találkozót rendezett és alkotó ifjuság pályázat címmel kiállítást nyitott pénteken a forradalmi ifjusági napok keretében az egyesült izzó kisz bizottsága, a néhány héttel előtt átadott tungsrám kisz kulturális centrumban.

a három nemzedék találkozóján - amelyet a iv. kerületi kisz bizottság szervezett - mintegy százan vettek részt, köztük 1919-es veteránok és a kerület kisz-fiataljai.

a találkozóval egyidőben megnyílt kiállításon 30 témában láthatók a termelőmunkával összefüggő ujitások, kisebb gépek, műszerek, valamint fototablók, rajzok és különböző képzőművészeti alkotások. az 1975-ös pályázatra a nagyvállalat 300 ifjusági brigádjának négyezer fiatalja küldött be pályamunkát, ezek legjobbjai láthatók a bemutatón. egyébként a termeléssel kapcsolatos pályamunkák 80 százalékát már hasznosítják az üzemekben. nagyméretű fényképsorozaton láthatók azok az eredmények is, amelyeket a nagyvállalat fiatal dolgozói a társadalmi munkák során értek el, így az újpesti sportlétesítmények és a tatai ut-törőtábor építésében./mti/

-. -

bb 18. az interparlamentáris unió

s/ny hgy

1976 március 19

magyar csoportjának vezetősége pénteken a parlamentben ülést tartott. nagy miklós elnökhelyettes tájékoztatója után a vezetőség megvitatta a soron következő feladatokat. az ülésen megjelent és felszólalt péter jános, az országgyűlés alelnöke./mti/

10.50/ny

-13-

Ha 11.45

bb 19. megkezdődött a halászat a balatonon

vid ká bh -cz

1976. március 19.

a balatonról teljesen eltűnt a jég, elolvadtak az uszó jégszigetek és pénteken már tíz hajóval kifutott a nyílt vizekre a balatoni halászflootta. a halászok kikerültek az egyik legkorábban ivó hajfajta, a csuka valószínű tartózkodási helyeit, a parthoz legközelebbi vizsávot. a hálóba került csukákat visszadobják a tóba.

a balaton partvidékén a partőrök a horgászokkal összefogva őrzik az állományt az orvhorgászok ellen. /mti/

--

bb 20. felhasználható: 16 órától!

kínai iparművészeti kiállítás zalaegerszegen

vid ká bh -cz

1976 március 19.

a zalaegerszegi göcseji múzeumban pénteken kínai iparművészeti kiállítás nyílt a budapesti kínai múzeum anyagából. a kiállítás kina több évezredes művészetéből ad izelítőt a látogatóknak. /mti/

--

bb 22. a háztáji szőlőtelepítéseket is segíti a balatonboglári állami gazdaság

vi/ká/ny -cz

1976 március 19

somogy legnagyobb szőlőtermelő üzemében, a balatonboglári állami gazdaságban évente 5-6 millió oltványt készítenek a meglévő szőlők pótlására, újak telepítésére. az idén 6.2 millió alanyvesszőt oltanak be mintegy 15-16 fajtaival. eddig négy millió 700 ezer oltvány készült el. ezeket fűrészpör közé ládába rakták és a hajtatókamrákban helyezték el. áprilisban kezdik meg a hajtást, majd májusban az iskolázást.

az oltványok egy része exportra, másrésze a hazai szőlőtermelő gazdaságokba kerül. a háztáji szőlőtelepítések elősegítésére a gazdaság az áfészek útján az idén mintegy 50 ezer oltványt juttat a kistermelőknek. /mti/

11.30/ny

--
-14-

Ka 11.50

bb 21. az alkotó ifjuság pályázat díjainak kiosztása a kulturális minisztériumban

t me/s/ny -cz

1976 március 19

pénteken a kulturális minisztériumban garamvölgyi józsef miniszterhelyettes adta át a művelődés terén tevékenykedő ifjak számára tavaly meghirdetett alkotó ifjuság pályázat díjait. első díjjal sólyom lászlónak, a magyar televízió munkatársának a hetedik nap elé című diplomafilmjét tüntették ki. a két második díjat szunyog balázs: kalendárium című zeneművéért és banga ferenc képzőművész grafikáiért kapta. harmadik díjjal vida zszsa üvegművész készletét és papp imrének a színház-és filmművészeti főiskola hallgatójának fotóit jutalmazták.

a tanulmányok közül első díjjal takács péter: munkásművelődés százhalombattán, második díjjal wehner tiber: vizuális központ című tanulmányát, harmadik díjjal bachman zoltán építész: új módszerek a múzeumi kiállítások szakmai előkészítésében és közművelődési hasznosításában című munkáját jutalmazták. írásbeli elismerésben, illetve dicséretben részesítették 18 pályázó színvonalas alkotását.

a kulturális minisztérium, az állami ifjúsági bizottság, a kiesz, a művészeti szakszervezetek szövetségének, s a közalkalmazottak szakszervezetének pályázatán - mint a díjkiosztáskor elmondották - 349 fiatal vett részt, mintegy 500 írás-és zene-művel, 536 képző-és iparművészeti alkotással, 70 művészi fotóval, három filmmel. a pályázók közt voltak hivatásos és amatőr művészek és szép számban olyanok, akiket a pályázat készített megnyilatkozására. a pályaművek zöme kulturális és társadalmi életünk központi problémáival foglalkozik.

a kiemelkedő pályaműveket - 85 képző-és iparművészeti alkotást, valamint fotót - országos kiállításon mutatják be a többi tárcák hasonló pályázatára beküldött alkotások színe-já vával együtt április 25 és május 8-a között a budapesti nemzetközi vásár központban. /mti/

--

11.38/ny

-15 -

Ka 11.35

bb 23. határidő előtt megkezdődött a dunamenti hőerőmű utolsó gépegységének próbája

vid/gö/ny ká -cz

1976 március 19

jelentős állomásához érkezett a gyorsított beruházási programmal épülő dunamenti hőerőmű szerelése. pénteken reggel megtörtént az utolsó blokk, a 13-as számú gépsor párhuzamos kapcsolása, s ezzel megkezdődött a 215 megawatt villamosenergiát fejlesztő egység próbája. - a következő feladat beállítani a segédberendezéseket és a szabályozókat, majd sor kerül a blokk egy hónapig tartó próbaüzemelésére. amennyiben az idő alatt nem bukkan elő hiba, a gépegységet határidő előtt három hónappal korábban adják át rendeltetésének, s ezzel a százhalombattai erőműóriás 1850 megawatt villamosenergiát fejleszt majd az országos hálózat számára.

hazánk legnagyobb hőerőművét eredetileg lényegesen kisebb kapacitására tervezték. bővítését először 1968-ban határozták el, majd három évvel később újabb hat, egyenként 215 megawatt teljesítményű blokk építését tűzték célul. a két ütemben megvalósuló bővítés befejezésének határidejét akkor ez év végében jelölték meg. a már rendszeresen termelő erőmű bővítésénél azonban több nehézség merült fel. egyebek között a folyamatos tervezés hiánya, a berendezések késedelmes szállítása, a helyszíni szerelési gyakorlat hiánya már a bővítés első két egységének üzembe helyezésével tetemes késedelmet okozott. a tervezők, szerelők és a berendezéseket gyártó vállalatok 1974-ben szocialista együttműködési szerződésben vállalták, hogy megrövidítik a még hiányzó három blokk üzembehelyezési határidejét. a felajánlások eredményei hamarosan megmutatkoztak a létesítmény építésén. a szocialista munkaverseny lendületét még fokozta az 1974 végén hozott kormányhatározat, a beruházási program gyorsításáról. mindezek eredményeként a 11-es blokk az előírt határidőnél 1.3, a 12-es pedig már három hónappal korábban kezdte meg működését. így ez a két blokk terven felül 560 millió kilowattóra villamosenergiát fejlesztett. amennyiben az utolsó gépegység üzemi próbája zavartalan lesz, a százhalombattai hőerőmű építése a gyorsított programban tervezett 1976. november 1-én helyett három hónappal korábban fejeződik be. /mti/

11.55/ny

-16-

12^{5T}

parlament

bkk.1./ nemeslaki tivadar....10.folyt./-a

éppen a feladatok nagyságrendjéből és természetéből következik, hogy csak ott lesz megalapozott e vállalkozás sikere, ahol a vállalati pártszervezet, szakszervezet és a kisz, valamint a vállalatok gazdasági vezetése közösen elhatározott, konkrét cselekvési program alapján együtt dolgozik. ezt a támogatást ma egyetlen vállalati vezető sem nélkülözheti. nem nélkülözhetik a munkások észrevételeinek, javaslatainak szervezett felhasználását sem a tervek kidolgozásánál, sem azok végrehajtásánál.

a vállalatok vezetőinek nagy többsége tisztában van azzal, hogy az üzemi demokrácia kiszélesítése, színvonalának javítása nem öncél, hanem mindennapi munkájának leghatékonyabb segítő eszköze. ebben különösen nagy segítséget nyújthat az egyre erősödő szocialista brigádmozgalom, amellyel a dolgozók széles köre vonható be a vezetés feladatainak megoldásába, s ugyanakkor elősegíti a szocialista ember formálását is.

a határozottabb irányítás és az öntevékenyebb vállalati vezetés - ezek a ma és a közeljövő legfontosabb rendező elvei, s hasonlóan elengedhetetlen a tömegek támogatása, aktív részvétele a vállalati és a népgazdasági feladatok teljesítésében. ezekben a kérdésekben ma a minisztériumban és a vállalatoknál egyetértés van és van jól átgondolt cselekvési programunk. meggyőződésem, hogy a kohó-és gépiparban dolgozó kollektívák teljesítik az ágazatra háruló feladatokat - mondotta befejezésül a miniszter. /mti/

o

--

- 11 -

p a r l a m e n t

bkk.2. az országgyűlés pénteki ülése

t/tf-don-dg-ró-gy/gk,mné,gné/ a/ pr ie 1976.március 19.

pénteken - délelőtt 10 órától - folytatta tanácskozási az országgyűlés, tavaszi ülésének második napirendi témája, az emberi környezet védelméről szóló törvényjavaslat vitájával. a tanácskozáson részt vett losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, biszku béla, focs jeno, gáspár sándor, németh károly és sarlós istván az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a központi bizottság titkárai, valamint a minisztertanács tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesten akkreditált külképviseletek számos vezetője és tagja.

a napirendnek megfelelően megkezdett vitában elsőként nánási lászló/ szolnok m. 11 vk/, a szöveg felügyelő bizottságának elnöke kapott szót:

/folyt.köv./

10.05/a

Hw 11.10

- 12 -

p a r l a m e n t

bkk. 2. / az országgyűlés...1. folyt./rj

hozzászólásában a törvényjavaslatnak a vizek és az erdők védelméről szóló részeivel foglalkozott. elmondotta, hogy a paragrafusok tanulmányozásánál elsősorban a szolnok megyei, a tiszafüredi járásban szerzett tapasztalatai vezették. a tiszába - mint mondta - a borsodi ipari nagyüzemekből került a legtöbb szennyező anyag, de a szennyeződést ez is növeli, hogy növényvédőszerből és műtrágyákból is jelentős mennyiség jut az élővizekbe. rámutatott: a tiszai vízének további romlását csakis radikális szigorral lehet megakadályozni, de hasonló szigorúság szükséges ahhoz, hogy országunk valamennyi vizét meg tudjuk óvni a szennyező anyagoktól.

a vizek védelméhez hasonlóan fontos az élővilág, különösen az erdők védelme. ismét helyi példára - a tiszai vizlépcső építkezésére - hivatkozva említette, hogy a velenicei-tónál ötszörte nagyobb víztározó létesítése során csupán a tiszafüredi járás területén mintegy 2.700 hektár erdőt irtanak ki. ez nyilvánvalóan szükséges, ám - hívta fel a figyelmet - a pótlásról már most gondoskodni kell, minél több csemetét kell ültetni, hogy jól gondozott fiatal erdők és parkok tegyék egészségesebbé az üdülőkörzethez kiépülő tájat. a legfontosabb a víztározó mellett kialakuló üdülőkörzet fásítása és parkosítása, de célszerű lenne a közeli mezőgazdasági üzemek olyan területeinek is fásítása, amelyeket csupán erdőszítéssel lehet gazdaságosan hasznosítani.

a képviselő a továbbiakban a már hagyományossá vált „fásítási hónap”, minél eredményesebb végrehajtásáról beszélt. a célravezető, ugyanakkor takarékos megoldások előnyeiről szólva hangsúlyozta, hogy a levegő tisztaságának megővésére, a szennyezett levegő tisztítására az egyik leghatásosabb és legolcsóbb módszer a fásítás.

/folyt.köv./

10.35 rj

Hw 11.20

- 13 -

bkk. 2. / az országgyűlés... 2. folyt./rj

az emberi környezet védelme, az elfogadás előtt álló törvényjavaslat rendelkezései kihatnak egész társadalmunkra, valamennyi embert, mindennapi életünket érintik. nyilvánvaló - folytatta -, hogy egész társadalmunk közreműködése szükséges környezetünk védelmében. a törvényjavaslat elfogadása, és ami még fontosabb, végrehajtása nem lehet egyetlen minisztérium feladata, ezért a képviselő üdvözölte, hogy a törvény végrehajtása, a belőle fakadó tevékenység irányítása, összehangolása, ellenőrzése és ésszerű fejlesztése a minisztertanács feladata lesz. befejezésül arról szólt, hogy egész ma élő nemzedékünknek feladata emberhez méltó környezetet biztosítani a kortársaknak éppúgy, mint az utánunk következő nemzedéknek. meg vagyok győződve arról, hogy a kormány gondoskodik majd a törvény következetes végrehajtásáról, és biztosra veszem, hogy ebben számíthat egész népünk egyetértő támogatására -mondotta befejezésül.

dr. radnai éva /fejér m. 8. vk./, a dunaujvárosi rendelő-

intézet körzeti és üzemorvosa egyebek között elmondotta: nem volt könnyű egységbe foglalni az eredményeket és a tennivalókat, hiszen mintegy félezer, a környezetvédelemmel kapcsolatos hatályos jogszabályunk van. ez azt is jelzi - tett hozzá - hogy sokat várnak a körültekintő végrehajtási utasítástól, például a szennyezést mérő egységes, szabványosított rendszerek bevezetésétől, a minél szélesebb körben használható, lehetőleg hazai gyártmányú tisztítóberendezésektől, amelyeket magas képzettségű szakembereknek kell működtetniük. a végrehajtási utasításban testet kell öltenie a társadalmi igényeknek, s ezzel kapcsolatban javasolta, hogy a vízbírsághoz hasonlóan a kár mértékének figyelembevételével, progresszív bírságolás is ösztönözzön a hatékony védekezés módszereinek kidolgozására és bevezetésére, hangsúlyozva egyben a vezetők felelősségét.

/folyt.köv./

10.45 rj

-14 -

bkk. 2. / az országgyűlés...3. folyt./rj

szólt arról, hogy egészségünk és környezetünk megóvására milliárdokat, sőt milliárdokat fordít népgazdaságunk. a feladatok sulya vállalati szinten is jól mérhető. a dunai vasmű vöröserc-porát például mintegy 300 millió forintos beruházással, a martin-kemencék füstgáz-tisztító berendezésének segítségével fogják leválasztani. az új technológiánál, a konvertes acélgyártásnál pedig - a több mint hatmilliárdos beruházás részeként - 200 millió forintot költenek a konverterrel együtt megépülő tisztítóberendezésre. a papíripari vállalat dunaujvárosi gyára 4.2 milliárdos új beruházásából több mint 400 millió forint a környezetvédelmi technológiára fordított összeg, s ennek fele a régi papírgyár szennyvittisztító berendezésének építési költsége. országosan több tíz milliárdos összeg áll rendelkezésre az v. ötéves tervidőszakban a környezeti károsodások enyhítésére és megelőzésére. az 1985-ig terjedő időszak tudományos kutatási tervének is része a környezet védelmének továbbfejlesztése.

jóllehet a környezetvédelmi tevékenység összehangolt irányítását a minisztertanács szabályozza, az országos környezetvédelmi tanács szervezi, - a végrehajtás az egész társadalom feladata. az új törvény szövegét és részletes végrehajtási utasításait közzé kell adni, hogy ne a törvény szigorától való félelem, hanem a közös szándék legyen a végrehajtás hatóereje. szép tájaink, növényeink, állataink védelmére, a közterületek tisztaságának megóvására kell nevelni ifjúságunkat. célszerű tovább folytatni a vöröskeresztszervezetek „tisza udvar-rendes ház,, mozgalmát, támogatni az üzemegészségügyi hónap, valamint a hazafias népfrent és a tanácsok „virágos községért,, mozgalmát, - javasolta a képviselő.

dr. gajdócsi istván /bács m. 13. vk./ megyei tanács-

elnök kiemelte: az emberi környezetről megalkotandó törvény életünk védelmét is jelenti, tehát társadalmi ügy, - azzá kell válnia. ez nemcsak az új jogszabály törvényerőre emelésére, hanem végrehajtására is vonatkozik.

szólt a többi között arról, hogy megyéjében is az alkotás örömeit érzik egy-egy modern ipari üzem, szép szőlő- vagy gyümölcsültetvény, épülő-szépülő lakótelep megvalósulásakor. ugyanakkor szeretve, féltve őrzik multunk hamisítatlan hagyatékát, a kiskunsági róna tájképét is. szeretjük, értékeljük természeti ritkaságainkat - mondta -, a pusztát, ahol olyan messzire látni, hogy elfárad a szem, a kigyózá mozgó homokbucka-vonulatokat, a susogó nádasokat, a jószagu réteket, tavainkat, vizeinket, homoki erdőinket.

/folyt.köv./

11.00 rj

-15-

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés...4. folyt./rj

elmondta, hogy féltett kincsük a 31 000 hektáros kiskunsági nemzeti park, amely - egyebek mellett arra is választ ad: miképpen kell formálni ennek az országrésznek távlati fejlesztését, milyen mezőgazdasági művelési ágakat kell megváltoztatni, hol kell érintetlenül hagyni a természetes állapotot. a park közművelődési funkciója is igen fontos: gazdag lehetőségeket tár fel az oktatás, a természetjárás, a tudományos kutatás számára. a belföldi turizmusban és az idegenforgalomban a látogatók vonzásával is öregbíti hazánk, a megye hírnevét. az egykori pusztai életmód, a néprajzi hagyományok, szokások, az állattartási formák bemutatásával - megőrzésével értékes szellemi-tárgyi hagyatékot jelent majd a következő generációknak is. szenvedélyes szavakkal szólt a képviselő arról, hogy nincs ellentmondás a szocialista nagyüzemi mezőgazdálkodás és a természetvédelem között: a gazdasági szempontból bizonyára csekély eredményekkel kecsegtető olyan földek, amelyeket nem művelnek meg - esetleg mezőgazdaságilag használhatatlanok is - jószerivel a legértékesebb területek természetvédelmi szempontból.

azt is szóvá tette a képviselő, hogy az országhatáron „belepő”, „duna vízfolyama eleve szennyezetten érkezik, de még szennyezettebben távozik tőlünk. jó tíz évvel ezelőtt emiatt talán gasztronómiai okokból háborogtunk: a halászlé ízéből kiéreződött a fenol, - ma már azért, mert a duna víztükrén a szivárvány színeiben csillog az olaj, és a szennyeződés mindinkább pusztítja a folyam élővilágát. nem szabad mindezt tehetetlenül nézni - meg kell tennie mindenkinek a magáét életünk valóban emberhez méltó, egészséges környezetének megóvása-megteremtése érdekében.

/folyt.köv./

11.10 rj

-16-

Ha 11.30

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....5.folyt./-a

dr.schnitzler józsef/hajdu-bihar m. 16 vk./ egyetemi

tanár, a debreceni orvostudományi egyetem 2. számú sebészeti klinikájának igazgatója bevezetőben arról beszélt, hogy hazánkban a környezetvédelem központi kérdéssé vált, része embercentrikus, szocializmust építő politikáknak. utalt az szkp xxv. kongresszusára, amely nagy hangsúllyal foglalkozott a szovjetunió környezetvédelmi kérdéseivel. - nem állunk egyedül - mondotta, - van lehetőségünk meríteni a szovjetunió környezetvédelmi munkájából, és van lehetőségünk együttműködni a szocialista országokkal, a kgst-n belül.

a továbbiakban arról a munkáról beszélt, amely a környezetvédelmi törvény előkészületének időszakában hajdu-bihar megyében folyt.

- megalakult a hortobágyi nemzeti park, a hazafias népfront megyei és városi környezetvédelmi bizottsága, s ugyancsak munkaprogramot készítettek társadalmi munkások, szakemberek, tudósok a mtesz keretében. gyakorlatilag a legnagyobb jelentőségű a tiszántúli vízügyi igazgatóság munkatársainak vízgazdálkodási terve. ennek nyomán debrecenről keletre egész tórendszer épült, környezetében 150 hektár erdővel. képviselői körzetemben, berettyóujfaluban különös jelentőségű a környezetvédelem az örvendetes ipartelepítés miatt. az elzett gyárban dolgozó munkások részére bakonszeg határában a tivízig tervei szerint kialakulóban van a bihari tájegység üdülőterülete, a remete-tó.

- kétségtelen, hogy a dolgozók érdekében szükséges üdülőerdők telepítése és az értékes természeti területek megnyitása - mondotta. választópolgárain azonban gyakran felvetik: bizonyos ellentmondás rejlik abban, hogy a természetet az emberek rongálásától védeni kell, ugyanakkor újabb tájegységeket nyitunk meg a tömeges turizmus előtt. mi úgy gondoljuk, hogy a környezetvédelmi törvény alapján joggal elvárhatjuk: a szórakozó és üdülő emberek gondoskodjanak az üdülőerdők tisztaságáról, védelméről is. a környezetvédelmi törvény szellemének minden vonatkozásban érvényesülnie kell.

/folyt.köv./
12.00/a

- 17 -

12.35

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....6.folyt./-a

szocialista társadalmunk joggal elvárja, hogy az érintettek minden tervezésnél és építkezésnél vegyék figyelembe azok távoli következményeit is és egyeztessék a jogszabályban foglaltakkal.

dr.schnitzler józsef szólt az építőipari dolgozók és a közutépítők környezet iránti felelősségéről is, s felhívta a figyelmet a környezetvédelmi szabványok, illetve azok betartásának fontosságára. választói véleményét tolmácsolván hangsúlyozta:

-ez a törvény gyermekeink törvénye is. arra kell őket nevelni, hogy szeressék a természetet, el kell érniük, hogy a gyermek figyelmeztesse a szemetelő, rongáló felnőttet.

fodor istvánné,/ heves m. 3.vk/, a recski általános is-

kola tanára bevezetőben a környezetvédelemmel kapcsolatos felvilágosítás ifjúsági feladatairól szólt. a kisz akcióprogramjában már szerepel a környezetünk fokozott megóvására törekvés - mondotta - a fiatalok vállalták az ország fásítás védnökségét, s az uttörőmozgalom programjában ugyancsak szerepel a természetvédelem. heves megye eredményei is azt bizonyítják, hogy az ifjúság nagy erő e törvényjavaslat valóra váltásában. szükség van továbbra is a kisz és az uttörőszövetség kezdeményező-készségére, sőt - mint javasolta - célszerű lenne, ha a jövőben az ifjúsági szervezetek természetvédelmi akcióprogramokat indítanának annak érdekében, hogy felnövekvő állampolgáraink alapvető belső igényévé válják környezetünk megóvása.

a továbbiakban heves megye természeti kincseinek védelmével foglalkozott. ezzel kapcsolatban kiemelte: az országos természetvédelmi hivatal elismerésre méltó munkát végez e területen. a képviselő felvetette: érdemes lenne az országos természetvédelmi területek közé sorolni a keleti-mátra egyes vidékeit is.

/folyt. köv/.

-18-

12.10/a

v parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....7.folyt./-a

a mátra mintegy 100 ezer hektárnyi hegyvidékét joggal nevezik hazánk tiszta tüdejének. hogy az is maradjon, a mátra védelme megkívánja: további sorsáról - hosszú távra - összehangolt védelmi és fejlesztési terv készüljön. így jobb összhangot lehetne biztosítani a mátra adottságaiból fakadó ellentmondások - a környezet védelmének és a természeti nyersanyagforrások kiaknázásának feloldására.

a beterjesztett törvényjavaslat megnyugtatóan fejezi ki azt a törekvést, - mondotta a képviselő - hogy a mátra és a bükk ásványi kincseinek kiaknázása ne borítsa fel az ökológiai egyensúlyt. jó példa erre a béalápátfalvi cementgyár rekonstrukciója: a beruházási összeg mintegy 18-20 százalékát a környezetvédelemmel kapcsolatos célokra fordítják. a recski térségben tervezett nyersanyag-feltárás is olyan technológiai eljárásokkal számol, amelyek összhangban vannak a törvényjavaslatban megfogalmazott és az adott térségre előírt normákkal. fontos feladat tehát a beruházások megfelelő előkészítése s a gazdasági tervekkel összhangban levő, megelőző környezetvédelmi megoldások alkalmazása - hangsúlyozta végezetül a hozzászóló.

dr.schmidt ernő/ vas m 10.vk./ a nyugat-magyarországi fa-

gazdasági kombinát vezérigazgatója felszólalásában hangsúlyozta: a legnagyobb gond, hogy az emberek nemigen törődnek környezetük védelmével. helyeselte a törvénytervezetben megfogalmazott szankciót, miszerint a hanyag, a szándékosan kárt okozó egyének és kollektívák ellen a törvény szigorával kell eljárni. nem ilyen egyszerű azonban a helyzet, amikor a levegőt vagy a vizet gyár, üzem, intézmény szennyezi. a pénzbüntetéstől ugyanis nem lesz tisztább a levegő vagy a víz. a képviselő ezzel kapcsolatban megjegyezte: úgy tűnik, mintha lenne valamiféle bírságotól teremtő terv, amelyet teljesíteni kell. az érintett gyárak, és vállalatok ugyanis évente 1.7 milliárd forint büntetést fizetnek. véleménye szerint a bírságolás akkor jogos, ha a termelő vállalat nemtörődömsége, hanyagsága egyértelműen megállapítható, például ha nem vásárolja meg a megszabott határidőre a tisztító berendezést.
/folyt.köv./

11.30/a

-19-

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....8.folyt./-a

vas megye területének negyed részét borítja erdő, és a természet sok értékes ritkaságát őrzik a meglévő négy botanikus kertben. vas megyében az erdő nyersanyagtermelő terület, amely több ezer embernek ad megélhetést és ipari nyersanyagot ad az országnak. ezért is örvendetes - huzta alá - hogy a törvény tervezet különleges védelemben részesíti az erdőt, jelesül: nemcsak az emberi környezet védelmét, hanem az ország gazdasági erőforrásának gyarapodását is.

a jövőben a termőföld racionális hasznosításában mind nagyobb szerepet kap az erdő - hangsúlyozta a képviselőc. ezért is helyeselte, hogy a legkedvezőtlenebb adottságú, tápanyagban szegény területeken fokozatosan megszüntetik a szántóföldi termelést és erdőt telepítenek. ez az egyetlen jó megoldás, mert ha ezeket a zömmel erősen lejtős területeket parlagon hevertetnék, sulyossá válna a vizerózió.

végül a képviselő - a törvénytervezet alapján - indítványozta, hogy a ritka szépségű, növényekben rendkívül gazdag őrségi tájat részesítsék védelemben.

/folyt.köv./

11.45/a

-20-

parlament

bkk. 2. /az országgyűlés... 9. folyt./rj

dr. belák sándor /veszprém m. 14. vk./, a keszthelyi

agrártudományi egyetem rektora a környezetvédelmi törvény fontosságát és időszerűségét a balaton és vízgyűjtő területen környezetvédelmi kérdéseinek bemutatásával érzékeltette.

- a balaton vízgyűjtő területe somogy, veszprém, és zala megye régiójában fekszik - mondotta. - a tó környezetvédelmével kapcsolatos generális és komplex feladatokat azonban a megyék maguk megoldani nem tudják, ezért szükséges a fejlesztéssel kapcsolatos regionális program összehangolása. ezt a feladatot az országos környezetvédelmi tanács látja el.

- a balaton hazánk legfontosabb üdülőterülete, amelyet minden magyar állampolgár magáénak érez, figyelemmel kíséri fejlődését. amennyiben nem kívánatos jelenséget tapasztal, véleményt nyilvánít, tanácsot ad, esetenként nem is mindig szakmai felismerésből, hanem szubjektív benyomásoktól, jószándéktól indítatva. a balaton körzetének társadalmi fontosságát tükrözi a népgazdaság v. ötéves tervéről szóló törvény is, amely kiemelten foglalkozik a balaton és környezete kérdéseivel.

a továbbiakban dr. belák sándor elmondotta:

- a balaton vízminőségének romlására az utóbbi évtizedben komoly jelek figyelmeztettek. az országos környezetvédelmi tanács már foglalkozott a kérdéssel, határozatot hozott a tó környezetvédelmi kérdéseinek felmérésére és vázolta a teendőket is. kidolgozta a balaton környezetvédelmi problémáit felölelő kutatási programot. a program hangsúlyozza, hogy tudományosan meg kell alapozni a környezetvédelmi és általában a környezetformáló döntéseket, intézkedéseket a balaton értékeinek megőrzése, a romlási folyamat lassítása megállítása, sőt belátható időn belül a pozitív változás érdekében.

ez után a képviselő arról szölt, hogy a balaton környezetvédelmi helyzetét számos tényező befolyásolja.

- az előzetes várakozásoknál lényegesen nagyobb mértékben fokozódott a balatoni üdülőkörzet zsúfoltsága és a tömeges idegenforgalom lényegében a két nyári hónapra koncentrállódik. 1974-ben hétköznaponként mintegy 250 000 vendég kereste fel a tó környékét, 1975-ben már 650 000, - több, mint amennyivel 1980-ra számoltunk! érthetően nem növekedett arányosan az üdülőlétszám alakulásával a szálláshelyek száma és kellő mértékben az egyéb feltételek sem biztosítottak. jelentősen nőtt a járműforgalom, így a levegőszennyeződés és a zajártalom is.

/folyt.köv./

12.25 rj
w

-21 -

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 10. folyt./rj

- a tómeder évi átlagos eliszapolódása 0.45 milliméter, de a keszthelyi öbölben az 1 millimétert is eléri. a hor-dalék tulnyomó része a vízgyűjtő területről származik. mind-ez indokolja és sürgeti, hogy foglalkozzunk e témával.

- mielőtt jelentősebb intézkedéseket teszünk a vizmi-nőség fenntartása, esetleges javítása érdekében, tudományos ku-tató munkával kell felmérnünk a lehetőségeket és az össze-függő hatásokat. számos főbb kérdés vár megválaszolásra. ösz-szesítenünk kell az eddigi kutatások eredményeit; pontosan meg kell vizsgálnunk a víz minőségét jellemzően károsító és ja-vító, az üdülést és a turizmust befolyásoló tényezőket; közgazdasági, jogi és egyéb társadalomtudományi vizsgálatok szük-ségűsek; döntenünk kell a partfalépítés illetve a nádtelepítés kérdésében és végül ki kell dolgoznunk az egységes és integrált környezetvédelmi figyelő, adattároló és adatszolgáltató rend-szert.

- a magyar tudományos akadémia kész arra, hogy vállalja a komplex kutatási program vezetését, koordinálását, és vál-lalja mindazt a többletmunkát és költséget, amivel e téma meg-oldása jár. a balatoni kutatási program koordinálásában az mta tihanyi biológiai kutató intézete együttműködik a veszpré-mi vegyipari egyetemmel, a keszthelyi agrártudományi egyetem-mel és a vizgazdálkodást irányító szervekkel. a veszprémi akadémiai bizottság, amelynek e témában külön koordinációs ta-nácsa van, vállalja a módszertani, a tudományos véleménye-ző és az értékelő feladatok ellátását. szükség lenne vi-szont a tudományos koordináció érdekében és az operatív ügyek intézésére az öt legérdekeltőbb tárca képviselőiből létrehozandó koordináló tanácsra.

/folyt. köv./

12.30/rj

- 22 -

13.45
B.4a

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés...11. folyt./ -a.

várhelyi józsef/ zala m.9.vk/ , a zalai erdő-és fafel-

dolgozó gazdaság lenti üzemének vezetője megyéje környezet-védelmi helyzetét az országos átlagnál kedvezőbbnek ítélte meg. hozzájárul ehhez az is - mondotta -, hogy a terület 27.8 szá-zalékát erdők borítják, a városlakóknak a környező parkerdő biztosít felüdülést, s az ipar szennyező hatása igen csekély. a megyében biztosítják a földterületek ésszerű felhasználását; a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területek egy részén már az elmúlt években erdőt telepítettek. mint mondotta, az élővilág és a táj védelmét jól működő természetvédelmi bizott-ság segíti, amely megfelelő munkakapcsolatban áll az orszá-gos természetvédelmi hivatallal. az utóbbi időben több termé-szetvédelmi területet alakítottak ki, s jó néhányuk a védet-té nyilvánítása napirenden van. örvendetes, hogy a megye gaz-dasági, társadalmi fejlődését mindinkább megfelelően kidolgo-zott területfejlesztési és- rendezési tervekkel is megalapoz-zák. nagy gondot fordítanak arra, hogy a települések és a táj-egységek összhangját megóvják, sajátos természeti arculatát megőrizték. ezt bizonyítja zalaegerszeg szép városkörnyéke is.

súlyos gond viszont zala megyében a felszíni vizek szeny-nyezettsége. miután a balaton legnagyobb vízszállítója a zala, nem mindegy a folyó vízének állapota. a balaton nemzeti kincsünk, amelyet a pihenni vágyók százezrei keresnek föl, -óvni kell tehát vízének tisztaságát. mint a képviselő megemlítette: a kedvezőtlen hatások jelei sajnos már tapasztalhatók. véleménye szerint nem ele-gendő csak a közvetlen tókönyék helyzeétét megvizsgálni - az egész vízgyűjtő terület védelméről kell gondoskodni. a balaton vízvédelmét szakmailag jól megalapozott, tervszerű feladattá kell tenni. egy sor környezetvédelmi gondon anyagi ráfordítás nélkül,, csupán,, szemléletváltoztatással is urrá lehetünk - hangoztatta a hozzászóló. a környezetvédelemmel hivatásszerűen foglalkozók azt várják az új törvénytől, hogy a sokrétű fel-a-datok irányítása is egységes legyen, továbbá, hogy az eddig szétforgácsolt szellemi és technikai erőket egységesen és cél-szerűen hasznosítsák.

/folyt. köv./

12.40 rj

-23 -

13.45
B.4a

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés...12. folyt./-a

divald béláné/ pest m. 27. vk/, az mta vácrátóti botanikai
intézetének laboránsa főként a bioszféra problémáival foglalkozott. mint mondta, az élővilág, a növény- és állatfajok megóvása szoros egységet alkot a táj védelmével. pest megyében az élővilág gazdagsága és a földrajzilag is szép környezet szerencsésen egymásra talált. talán ennek is köszönhető, hogy az utóbbi esztendőben igen komoly eredményeket értek el a megyében: óvják, őrzik a természetvédelmi területeket, gondozzák a növényeket, nem pusztítják a vadakat. ilyen összefogás eredményeként foglalta el nemzetközileg is rangos helyét a vácrátóti botanikus kert, amely ma már egy sor páratlan értékű növényéről ismert.

a képviselő a továbbiakban felhívta a figyelmet a duna-kanyar és a ráckevei duna-ág fokozottabb védelmére, valamint arra, hogy a budapesti agglomerációs övezet rendkívül veszélyezteteti az élővilágot. a levegő túlságosan kéndioxid-tartalma, valamint a felszíni és a felszín alatti vizek szennyeződése fenyegeti elsősorban a növény- és állatvilágot. a felmérések szerint eddig 100 növényfaj pusztult el és jelenleg mintegy 80-100 fajt fenyeget a kihalás veszélye. éppen ezért a főváros környéke különös védelemre szorul.

vác környékén - mint a képviselő mondta - főleg a dunai cement-és mészmű cementpor-szennyeződése okoz sok problémát. elismerésre méltó, hogy a vállalat fokozott gondot fordít a cementporártalmak megszüntetésére, a védekezés hatékonyabbá tételére. az elmúlt esztendőben öt szűrőberendezést vásároltak, az idén ugyanennyit szerelnek föl. a tervek szerint még további 144 millió forintot fordítanak ilyen célra. jelentős javulás, a cementpor-szennyeződés nagy részének megszűnése csak ezután várható.

a képviselő felszólalásában elmondta, hogy pest megyében társadalmi összefogás bontakozott ki a környezet védelmére. mindenki részt vállal környezetének szépítéséből, a növényzet gondozásából. a falugyűléseken a felszólalók csaknem egynegyede foglalkozott a környezetvédelemmel. tervezik, hogy az idén szeptemberben környezetvédelmi hetet tartanak.
/folyt.köv./

12.45/a

- 24 -

13.50

s parlament

bkk. 2. / az országgyűlés...13. folyt./rj

szávó béla /budapest 47. vk/ a xiv. kerületi tanács el-

nöke előljáróban hangsúlyozta: a törvény időszerűségét az ország néhány nagyvárosának, köztük budapestnek gyakorlati tapasztalatai is igazolják. bár a fővárosi tanács és a budapesti üzemek nagy erőfeszítéseket tettek a környezet szennyeződésének megakadályozására, fővárosunk az ország egyik legszennyezettebb településévé vált - mondotta. népgazdaságunk az utóbbi időben milliárdokat fordított a levegő, a víz, a talajszennyezésének csökkentésére, ennek ellenére budapest légtérébe - a számítható adatok alapján - évente mintegy 274 ezer tonna gáz-halmazállapotú és körülbelül 33 ezer tonna szilárd anyag jut. a szennyvíz és csapadék napi mennyisége meghaladja az egymillió 300 ezer köbmétert, s ennek csupán kis százalékat tisztítják biológiailag. nem sikerült teljesen megoldani a sokezer tonna mérgező ipari hulladék megsemmisítését, illetve közömbösítését sem.

nyilvánvaló, hogy számos feladat vár megoldásra az említettekén kívül is - mondotta, s hozzáfűzte: - legközelebbi feladatunk a további károkozás megállítása, majd csökkentése. természetesen e nagy horderejű feladatok megvalósításához jelentős összegű pénzre is szükség van, de enélkül is sokat segíthetünk a szemetelés, a zöldterületek pusztítása - sok esetben megsemmisítése - nem az anyagi eszközök szűkösségének számlájára irandó. ez a felelőtlenség a környezeti ártalom növekedéséhez vezet, megbontja az élethez szükséges biológiai-kémiai egyensúlyt. kiemelten szökött arról, hogy a törvény teljes szigorával fel kell lépni a felelőtlen környezetszennyezőkkel szemben.

a képviselő a továbbiakban a törvénytervezetnek a zajártalmak csökkentésére vonatkozó részével foglalkozott. elmondotta, hogy különösen a fővárosban üdvözlendő a zajszint csökkentését is célzó sétáló utcák kialakítása, az átmenő forgalom korlátozása és a zöldterületek növelése. pihenő környezetet - mutatott rá - minden nagyobb befektetés nélkül az ország szinte minden területén biztosíthatunk.

/folyt.köv./

12.55 rj

-25-

13.50

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés...14. folyt./rj

megfontolást igényelne, hogy a víz melletti üdülőterületeken 50 köbcentisnél nagyobb motorcsónak se üzemelhessen, hiszen az ország néhány ezer motorcsónaktulajdonosa jelenleg - a balaton kivételével - 80 decibelnél magasabb zajszintet okozva keseríti meg a pihenni, üdülni vágyók életét.

- budapest 12 százaléka zöldterület - folytatta szávó béla - a beépített részek mintegy 8 százaléka parkosított. a fővárosi kerétszeti vállalat nagy erőfeszítéseket tesz a zöldterületek növelésére és fenntartására: évente sokezer fát, cserjét ültet el, több ezer négyzetméterrel növeli a gondozott parkok nagyságát. ehhez kapcsolódik a már országossá vált mozgalom, a tavaszi és őszi fásítás. az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a befektetett munkát sajnos nem követik kellő eredmények. tapasztalataink szerint ennek elsősorban az az oka, hogy a társadalmi fásításnál sokhelyütt hiányzik a szakértelem és gondosság, másrészt a gondozás hiánya tizedeli meg az élő növényzetet, s különösen szomorú, hogy jelentős részük vandál pusztításnak esik áldozatul - mondotta.

szávó béla befejezésül egy érdekes kezdeményezésről adott hírt. zuglóban úgy határoztak, hogy az v. ötéves terv első évtől kezdve megindítják az „egy család- egy fa,, mozgalmat. ennek az a lényege, hogy a családok kijelölt helyen - lehetőleg lakóterületük közelében - a talajviszonyoknak leginkább megfelelő fát ültetnek és vállalják gondozását is. ha a mozgalmat felkarolják, 1980-ban mintegy 30 ezer fával és cserjével lesz gazdagabb a kerület.

hornyák istvánné/ borsod megye 9.vk/, az üvegipari művek

sajószentpéteri üveggyárának csoportvezetője utalt arra, hogy környezetünk védelmével kapcsolatban már számos jogszabály napvilágot látott, mégis több riasztó példa sürgette a törvény megalkotását. borsod-abauj-zemplén megye az ország egyik legjelentősebb ipari központja, s az adatok szerint jelenleg a megyében ötszáznál több a légszennyező forrás, a sajó völgyében pedig 48 nagyipari, mezőgazdasági és kommunális létesítmény szennyezi a vizet. elmondta a képviselő, hogy választókerülete a borsodi iparvidék közepén helyezkedik el, s olyan területeket foglal magában, mint a kazincbarcika szomszédságában fekvő sajószentpéter, sajobáony és még tíz község.

/folyt.köv./

13.05/a
13.13

-26-

bb.24. szovjet forradalmi művészet

i me/pf/fé -cz

1976.március 19.

a szépművészeti múzeumban március 21-én 16 órától szovjet forradalmi művészet címmel rendeznek műsort. a forradalmi ifjusági napok alkalmából bemutatják a múzeum birtokában levő szovjet forradalmi grafikákat és eisenstein október című filmjét. bánffy györgy jászai-dijas érdemes művész majakovszkij verseket szaval. a fővárosi művelődési ház énekkara forradalmi dalokat ad elő./mti/

-.-

bb.25. időjárásjelentés

fé -cz

1976.március 19.

a meteorológiai intézet jelenti március 19-én pénteken 13 órakor:

a nappali felmelegedés gyengül

a szovjetunió európai területén és a német-lengyel síkságon továbbra is tart az évszakhoz képest hideg idő. több helyen kiterjedten havazik, hózáporok vannak, és a legmagasabb nappali hőmérséklet általában 3-7 fokkal alacsonyabb a legutóbbi évek átlagánál. délnyugat- és dél-európában az évszaknak megfelelő, vagy annál kissé melegebb az idő. általában kevés a felhő, és csapadék csak elszórtan hullik. a kárpát-medence e két időjárási zóna között helyezkedik el, de a következő 36 órában egyre inkább az észak felől beáramló hidegebb levegő határozza meg időjárásunkat.

hazánkban csütörtökön északkeleten jobbra borult, máshol változóan felhős idő volt. elsősorban az ország északi felében hullott csapadék, amely nagyrészt eső, záporos formájában hullott, de északkeleten a beszivárgó hideg levegő hatására már gyengén havazott. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége csapadéknym és 6 mm között váltakozott. - legmagasabb nappali hőmérséklet az ország nagy részén 10-15 fok között váltakozott, de északkeleten csak 4-9 fokig melegedett fel a levegő. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2, plusz 6 fok között alakult. péntek délelőtt a déli országrészben kevés volt a felhő, máshol erősen felhős, vagy borult volt az ég. több helyről jelentettek esőt, nyíregyházáról havas esőt. a hőmérséklet 11 órakor északkeleten 1-4, máshol 6-11 fok között alakult.

/folyt.köv./

14.10

-17-

bb.25. /időjárásjelentésfolyt/fé

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 7.4 fok volt, 1,4 fokkal magasabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás az ország területére szombat estától:

délen is megnövekvő felhőzet, majd jobbra erősen felhős idő, többfelé esővel, északon havas esővel, futó havazással. az élénk déli szél fokozatosan nyugatira, északnyugatira fordul és főként a dunántúlon időnként megerősödik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 0 fok körül, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: 2-7 fok között.

a duna vizállása budapestnél : 158 cm./mti/

bb.27. emlékezés frédéric joliot-curiere

gg/fé -cz 1976.március 19.

a béke-világtanács első elnökére, frédéric joliot-curiere emlékeztek a xii.kerületi joliot-curie téren. a szobornál a hazafias népfront budapesti és xii.kerületi bizottsága, a xii.kerületi tanács, a központi fizikai kutató intézet kish. bizottságának joliot-curie köre és az mta izotóp intézetének képviselői helyeztek el koszorút./mti/

bb.28. pest megyei képzőművészek kiállítása omszkban

vid-gö/ká/fé -cz 1976.március 19.

a ferihegyi repülőtérről pénteken szállították el omszkba a pest megyei képzőművészek száz alkotását. a neves művészek, köztük barcsay jeno, czobel béla, ilosvai varga istván, rózsa péter festményeit, grafikáit, szobrait a testvérmegye székhelyén, omszkban rendezett kiállításon mutatják be. a tárlatot a két megye mind jobban terebélyesedő testvéri kapcsolatának jegyében, hazánk felszabadulásának 31.évfordulóján nyitják meg. a kiállított művek közül 37 alkotást a testvérmegye valamelyik iskolájának, üzemének, művelődési házának vagy intézményének ajándékozták./mti/

14.10

--

-18-

bb 29. kodály zoltán szolfézsverseny győrtt

vid/ká/ny -cz

1976 március 19

kodály zoltán szolfézsversenyt rendeztek pénteken győrtt a liszt ferenc zeneiskolában. a versenyen 47 tanuló vett részt négy korosztályban. a növendékek a világhírű kodály módszer szerint versengtek: ismeretlen zeneművet lapról olvastak, hallás után dallamot jegyeztek le, népdalokat és kétszólamu darabokat énekeltek. a verseny első három helyezettjét díjazták./mti/

--

bb 30. gyümölcsöző vízügyi együttműködés - győrtt fejeződött be az osztrák-magyar vízügyi albizottság egyhetes magyarországi ülészsaka

vid/ká/ny -cz

1976 március 19

pénteken győrtt befejeződött az osztrák-magyar vízügyi albizottság egyhetes magyarországi ülészsaka is, amelyen hazánk és ausztria szempontjából is fontos kérdésekről tanácskoztak, döntöttek. a megállapodások lényeges pontja volt, hogy szentgotthárd térségében osztrák és magyar területen körtöltéseket építenek ki a városok és települések köré. ezek a rába árvizei ellen nyújtanak majd biztonságot mindkét oldalon. ugyancsak megállapodás született a répce folyóval kapcsolatban. a répce árvizeinek biztonságos levezetésére még az 1930-as években magyar területen kiépült egy árapasztó csatorna, e csatornán át a répce árvizeit át lehet terelni a rábába. az osztrák fél kérésére ezt az árapasztó csatornát a magyar vízügyi szervek felújítják. a munkák során 25 ezer köbméter földet kell megmozgatni. a költségeket a két ország vízügyi szervei közösen viselik.

a fertő-tavon, mindkét részen folytatódnak a vizsgálatok. az adatokat rendszeresen kicserélik. folytatják mindkét oldalon a pinka folyó szabályozását. ez a kanyargós sebes sodrású kis folyó tizenkétszer lépi át az osztrák-magyar határt. a közös szabályozási munkák már 1974-ben megkezdődtek és 1980-ban fejeződnek be. jelentősek a lajta folyóval kapcsolatos közös fejlesztések is. mindkét ország területén szükségessé vált a folyó gátjainak megerősítése és medrének bővítése. ezek a munkák mint két ország területé 1978-ban fejeződnek be.

az eredményes magyarországi tárgyalások után, az albizottság hétfőn ausztriában, eisenstadtban folytatja ülését./mti/

13.00/ny

--

14.10

bb.31. felhasználható 16 órától

harmadszor nyerte el a kisz kb vándorzászlaját dunaujváros legjobb kisz alapszervezete

vid/ká/ny -cz

1976. március 19

harmadszor és ezzel véglegesen elnyerte a kisz központi bizottságának vörös vándorzászlaját a dunai vasmű üzemfenntartási gyárrészleg mechanikai üzemének kisz alapszervezete. a „kun béla„ nevét viselő alapszervezet évek óta a politikai oktatás példás szervezésével tűnik ki, a politikai akciók és a társadalmi munka élenjárója dunaujvárosban. tagjai sikerrel vettek részt az „alkotó ifjúság„ pályázaton, ifjúsági brigádjai dunai vasmű tartalék-alkatrész ellátását, a nagyjavításokat segítik és jobb munkaszervezéssel többszázezer forintos megtakarítást értek el.

az ifjúsági szervezet kitüntetését deák gábor, a kisz központi bizottságának titkára adta át pénteken dunaujvárosban, a dunai vasmű klubjában rendezett ünnepi taggyűlésen./mti/

--

bb 32. husz nap nyereségrészesedést fizet a dunai vasmű

vid/ká/ny -cz

1976 március 19

pénteken megkezdték a nyereségrészesedés kifizetését a 15 ezer dolgozót foglalkoztató dunai vasműben. a dunaujvárosi kombinát 1975-ben is a kohászat legeredményesebb vállalata volt, éves nyeresége elérte a másfél milliárd forintot. a tavalyi évben a kongresszusi és jubileumi munkaverseny eredményeként 37 milliárd forintos ötéves termelési tervét október 30-án, 4.6 milliárd forintos ötéves nyereségelőirányzatát februárban teljesítette.

a dunai vasmű dolgozói átlagban 20 napi munkabérnek megfelelő nyereségrészesedést kaptak. összesen 30.5 millió forintot osztottak ki évvégi részesedésként, ezenkívül 19 millió forintot tartalékoltak. /mti/

--

13.55/,6

-20-

Van 14³⁰

bb 26. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke március 19-én 13 óráig

se/ny hgy

1976 március 19

1. a magyar nyelv hete
2. .müsornaptár
3. zenei figyelő
4. urh mozdonyokon
5. gázmegtakarítás
6. uj komp
7. nyílik a kárpáti sáfrány
8. megújult a niklai kuria
9. spirálcső-hegesztő
10. felsőoktatási intézményhálózat
11. automatizált öntőde
12. szoc. brigád szerződése
13. szavalóverseny
14. szennyvízhasznosítási kísérletek
15. szénkutatás
16. Lotto
17. kiállítás az izzóban
18. az interparlamentáris unio ülése
19. halászat
20. kiállítás zalaegerszegen
21. az alkotó ifjúság pályázat díjainak kiosztása
22. szőlőtelepítések
23. dunamenti hőerőmű
24. kiállítás
25. időjárás
26. hírjegyzék /mti/

--

bb 33. az iparművészeti muzeum

i me/gg/ny -cz

1976 március 19

art nouveau 1900 című kiállítását tűzvédelmi berendezések szerelése miatt március 21-től átmenetileg bezárja. az építkezés befejezése után a kiállítást ismét látogathatja a közönség./mti/

13.25/ny

--
-21-

Van 14³⁰

bb 34. egy év alatt 5 milliárd forint kártérítés - társadalmi ellenőrzés, intézkedések az ügyintézés gyorsítására, egyszerűsítésére - az áb sajtótájékoztatója

t kf/s/ny sl -cz

1976 március 19

az állami biztosító eredményes tevékenységéről adott számot, szolgáltatásainak idei újdonságait, további terveit ismertette hagyományos tavaszi sajtótájékoztatóján gerebenics imre vezérigazgató pénteken a muosz-ban.

elmondotta, hogy a iv. ötéves tervidőszakban a mezőgazdaság elemi kárait csaknem 10 milliárd forintot, az állami vállalatok vagyontárgyainak 1.3 milliárd forintot fizettek ki. a lakosságnak folyósított kártérítési összeg meghaladta a 4 milliárd forintot, s a kötelező gépjárműfelelősségi-biztosítás alapján több mint másfélmilliárd forintot térítettek a károsultaknak. tavaly rekord összeget, 5 milliárd forint kártérítést fizettek ki, 41 százalékkal többet, mint az előző évben. a legnagyobb összeg 2.9 milliárd forint ezuttal is a mezőgazdaságnak jutott. különösen nagy kárt okoztak a kiterjedt és szokatlanul erős jégverések a növénytermesztésben. nem kis összeget, félmilliárd forintot tett ki tavaly a kötelező gépjárműfelelősségi biztosítások alapján kifizetett kártérítés, míg a casco biztosításokra 43.000 esetben 200 millió forintot folyósítottak a károsultaknak.

az állami biztosító január 1-i hatállyal egész sor szolgáltatást vezetett be: az utasbiztosításban például díjemelés nélkül növelték a különféle térítések összegét, a megnövekedett igényekhez igazították a lakosság új vagyontárgyi lehetőségeit, amelyek a kiegészítő biztosításokkal együtt ma már a városi és a falusi háztartásokban előforduló 24 féle káresetre fedezetet nyújtanak.

a múlt évben 1.8 millió esetben fizettek ki kártérítést, közöttük 1.4 millió volt a lakossági kár. ez azt is jelenti, hogy a biztosítottak évente többmillió órát töltenek ügyeik intézésével. ezért is törekszik az áb az adminisztrációs ügyviteli munka egyszerűsítésére, gyorsítására, amelynek érdekében egész sor intézkedést vezetett be. az életbiztosítási összeg felvételéhez lényegesen kevesebb igazolást kérnek, mint korábban.

/folyt köv/
13.45/ny

Va 14.30

-22-

bb 34. / egy év alatt....1.folyt/ny

a hosszadalmas hagyatási eljárás végzését sem kell megvárniok az örökösöknek, az összeg felvételéhez elegendő a tanácsok ugynevezett öröklési bizonyítványa. a különféle biztosítási ügyekhez a jövőben a lehetőségek szerint a személyi igazolványba bejegyzett adatok is szolgálhatnak igazolásul. az áb-vel kötött szerződés alapján a főváros egyre több kerületében a fővárosi díjbeszedő vállalat szedi be a lakásbiztosítás díját a közüzemi számlán, s így csaknem félmillió biztosítás kezelése, díjbeszedése egyszerűsödött. megállapodást kötöttek a nyugdíjfolyósító igazgatósággal is, 10 megyében - írásbeli beleegyező nyilatkozat alapján - a nyugdíjból vonják le a biztosítási díjakat, így elkerülhető az is, hogy a díj be nem fizetése miatt éppen akkor szünjön meg a biztosítás, amikor erre a legnagyobb szükség lenne.

az afit-tal kötött szerződés nyomán továbbfejlesztették a gépjármű kárrendezést is: budapesten 8, vidéken 30 afit-telepen létesítettek áb kirendeltséget, így egy helyen intézik a kárfelvételt és a javításokat.

a vezérigazgató bejelentette, hogy szélesítik a biztosítás társadalmi ellenőrzését. a pénzügyminiszter rendelkezésére rövidesen létrehozzák a társadalmi szervek szakembereiből álló országos biztosítási tanácsot, amely a gazdálkodó szervek, lakosság és az áb kapcsolatának erősítését, javaslataival a biztosítás továbbfejlesztését szolgálja. /mti/

-.-

bb 35. fiatalok kitüntetése a kpm-ben

kt/s/ny sl -cz

1976 március 19

a forradalmi ifjúsági napok alkalmából a közlekedés-és postaiügyi miniszter a tárca területén jól dolgozó fiatalok közül 34-et kiváló dolgozó kitüntetésben, 33-at miniszteri díjszerűen részesített.

a kitüntetéseket földvári lászló miniszterhelyettes pénteken ünnepélyesen adta át./mti/

-.-

13.55/ny

-23-

14.15.20

bb 36. nemzetközi párttanácskozás budapesten

t dg/gg/ny -cz

1976 március 19

tudományos és gyakorlati jellegű tanácskozást tartottak budapesten március 17-19-e között a szocialista országok kommunista és munkáspártjainak képviselői, pártmunkások és tudományos kutatók. résztvevők tapasztalatcserét folytattak a mai viszonyok közötti ideológiai harc néhány időszerű kérdéséről.

a találkozón a bolgár kommunista párt, a csehszlovák kommunista párt, a kubai kommunista párt, a lengyel egyesült munkáspárt, a magyar szocialista munkáspárt, a mongol népi forradalmi párt, a német szocialista egységpárt és a szovjetunió kommunista pártjának küldöttségei vettek részt.

x x x

a tanácskozás ideje alatt a testvérpártok küldöttségei találkoztak gyenes andrással és győri imrével, az mszmp központi bizottságának titkáraival./mti/

-.-

bb 37. felhasználható 17 órától

bartók napok borsodszirákon

vidó/ká/ny -cz

1976 március 19

bartók béla születésének 95. évfordulója alkalmából a nevét viselő borsodsziráki termelőszövetkezet több más intézménnyel közösen bartók napokat rendezett. pénteken a község művelődési otthonának nagytermében megnyílt mazsaroff miklós miskolci festőművész tárlata. a festőművész megközelítőleg harminc olajfestményét, valamint grafikáját állította ki. ezt követően a miskolci szimfónikus zenekar kamaraegyüttese bartók művekből adott hangversenyt.

a bartók napok szombati rendezvényén kórustalálkozóra kerül sor. az edelényi járás tizenkét együttese mutatja be műsorát./mti/

14.00/ny

-24-

bb 38. az őrség az országos idegenforgalomban

vid bh -cz

1976. március 19.

újabb őrségi területeket kapcsolnak be az országos idegenforgalmi hálózatba - közölték pénteken az ibusz és a savaria tourist szakembereinek helyszíni tanácskozásán. a természeti szépségekben, fenyvesekben, néprajzi értékekben gazdag nyugat-magyarországi tájegység a csendre, pihenésre, természetjárásra vágyók kedvelt helye lett rövid idő alatt. ezért vált szükségessé a szolgáltatások kiterjesztése, a fogadókészség növelése. a jövőben pankasz községben is egyhetes üdültetéseket szerveznek magánházaknál, vendéglői ellátással. az őrségi népi építészet több remekével rendelkező kis falu helytörténeti gyűjteménnyel is várja a vendégeket.

másik idegenforgalmi újdonság vas megyében, hogy velemben az asztmások gyógyfalujában villákat bérelnek az idegenforgalmi szervek a magántulajdonosoktól. így egész „lakosztályok”, „állnak a gyógyulni vágyók, az üdülők rendelkezésére. a gyógyhatású szubalpin klímájú kőszeghegyaljai falu festői környezettel is sokakat vonz. itt is egyhetes turnusokban folyik az üdültetés.

az üdültetésen kívül az őrségben és kőszeghegyalján is felkészültek a turistaforgalomra, a hétfégi vikendezők fogadására./mti/

-.-

bb 39. felhasználható: 15.00 óra után!

a 25 éves déryné színház ünneplése pásztón

vid ká bh -cz

1976. március 19.

a déryné színház fennállása óta nógrád megyében kétezer előadást tartott, mintegy félmilliónyi közönség előtt. az idén is tizenhárom nógrád megyei településen mutatja be rendszeresen produkcióit. a negyedszázados évfordulóhoz érkezett társulatot pénteken meleg ünneplésben részesítette pásztó közönsége. a helyi lovász józsef művelődési központban - ahol a színház pénteken két előadást is tartott, a színház dolgozóinak illés miklós, a megyei tanács elnökhelyettese átnyújtotta a megyei tanács elnökének elismerő oklevelét. /mti/

-.-

- 25 -

bb 40. minőségi ,, ellenőrzés alá,, vonják a borsodi folyókat
vid ká bh -cz 1976. március 19.

a borsodi folyók szennyezettségének vizsgálatát az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság az ország egyik legszennyezettebb vízfolyásán, a sajón 1973-ban kezdte meg. az eltelt évek alatt sajópüspöki, valamint alsószolca térségében automatikus vízminőségvizsgáló állomást szereltek fel. a harmadik - mozgatható - állomás kazincbarcika térségében vizsgálja a víz szennyezettségét. mindhárom állomás automatikusan működik, s rendszeresen adja jelzéseit a miskolci központba.

kedvező tapasztalatok alapján az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság most a többi nagy borsodi vízfolyást is ,, ellenőrzés alá vonja,, a víz jellemző adatainak mérésére a hernádon hernádszurdoknál, a bodrogon pedig felsőbereckinél létesítenek automatizált mérőállomásokat, amelyeknek műszerezését megkezdték. a tervek szerint a két állomás a nyári hónapokban már rendszeresen szolgáltat adatokat távvezérléssel a miskolci központnak./mti/

bb 41. a tanácsi gazdálkodás ötéves terve heves megyében
vid ká bh -cz 1976. március 19.

heves megye tanácsa pénteki ülésén megvitatta és jóváhagyta a tanácsi gazdálkodás ötödik ötéves tervét. a testületi döntés alapján heves megyében a tanácsok az elkövetkező öt évben több mint 6,5 milliárd forint összeggel gazdálkodnak és ebből az idei évre tervezett kiadás csaknem kétmilliárd forint. szociális, egészségügyi és kulturális célokra fordítják a tervezett összeg mintegy 65 százalékát. a lakásépítési program szerint a kiemelt településeken: egerben, hatvanban, gyöngyösön és hevesen mintegy ötezer lakás építésével számolnak.

heves megyében az ötödik ötéves terv végére a lakosság 80 százalékát látják el közműves ivóvízzel. a testületi ülés ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy az ipari közműigényt a tanácsok az érintett üzemek anyagi hozzájárulásával kívánják megoldani. a községekben is előtérbe kerül a közműves vízellátás fejlesztése.

a költségvetésben kiemelt szerepet kap az egri vár és környékének rendezése, a műemléképületek rekonstrukciójának folytatása, valamint a muzeumi hálózat továbbfejlesztése. a heves megyei kórház egerben a tervek szerint 250 ágygal bővül és megkezdik a gyöngyösi kórház fejlesztését is./mti/

- 26 -

bb 42. gyógyüdülő épül a vegyipari dolgozóknak
i sb gg sl bh -cz 1976. március 19.

a vegyipari dolgozók szakszervezetének és a szot üdülési-és szanatóriumi főigazgatóságának képviselői pénteken megállapodást kötöttek arról, hogy közösen, a vegyipari vállalatok anyagi hozzájárulásával bővítik a gyulai szakszervezeti gyógyüdülőt, az 1976-78 években újabb 130 helyet létesítenek. az egész évben üzemelő üdülőben a gyógyvizterápiás kezelésre szorultak gyógyászati ellátást kapnak, s lehetőséget nyújtanak családos üdültetésre is. így évente mintegy 1700 vegyipari dolgozó pihenhet a gyulai üdülőben, családjával együtt./mti/

bb 43. dróthuzó gépek szovjet exportra
k sz gg sl bh -cz 1976. március 19.

a diósgyőri gépgyár a jövő évben 6,5 millió rubel értékben gyárt kábelipari dróthuzó gépeket szovjet megrendelésre. erről pénteken írt alá szerződést - a két ország közötti hosszú lejáratú árucsereforgalmi egyezmény keretében - a digép, az exportáló technoimpex és a szovjet metallurg-import külkereskedelmi egyesülés képviselője. az aláírásnál ott volt dimitrij j. levcsenko, a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője /mti/

bb 46. kisz ünnepség
gg bh -cz 1976. március 19.

a kisz megalakulásának 19. évfordulója alkalmából ünnepséget tartottak az igazságügyi minisztériumban. az ünnepségen dr. markója imre államtitkár, a minisztérium ifjusági bizottságának elnöke kitüntetésekkel nyújtott át azoknak a fiataloknak, akik az igazságügy területén kiváló munkát végeztek. az ünnepségen kiosztották az alkotó ifjuság pályázatra az igazságszolgálati szervezet egész területéről beérkezett, arra érdemes pályamunkák díjait is./mti/

-.-

- 27 -

bb 44. a nagyüzemi hustermelés gazdaságosabb lehetőségeiről tá-
nácskoztak kecskeméten

vid/ká/ny -cz

1976 március 19

az iparszerű sertéstenyésztő termelőszövetkezeti közös vállalkozás csütörtökön a hosszúhegyi állami gazdaságban, pénteken pedig kecskeméten, a megyei tanács székházában tartott tájékoztatót a ketreces sertéstenyésztési módszerről. szakemberei felhívták a megye sertéshustermelő gazdaságainak figyelmét, hogy a technológia alkalmazásával az eddiginél gazdaságosabban hasznosíthatják az iparszerű sertéstelepeket és a szerfás építményeket. az egymásra épített ketreces tenyésztési módot már 170 mezőgazdasági üzemben alkalmazzák az idén. a cél az, hogy legalább háromszáz sertéstenyésztő gazdaság rekonstruálja ennek megfelelően ágazatát, ami évente 2.5 millió sonkasertést jelentene az országnak. csak bács- kiskun megyében, ahol 67 szakosított iparszerű telep, illetve szerfás építmény gazdaságosabb kihasználását tenné lehetővé a ketreces módszer bevezetése, évente 200 ezerrel több vágósertést tudnának előállítani. a technológia a háztáji gazdaságokban is alkalmazható. az első ilyen mintától ki- alakítására a kiskunhalasi gazdák vállalkoztak. /mti/

-.-

bb 47. magyar- bolgár baráti találkozó szombathelyen

vid/ká/ny -cz

1976 március 19

a hazafias népfront vas megyei bizottsága és a budapesti bolgár kulturális központ magyar-bolgár baráti találkozót rendezett pénteken szombathelyen, a tanárképző főiskolán. az eseményen részt vett alekszandr gjurov, a bolgár kulturális központ titkára, s nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott stojan radev, a budapesti bolgár iskola igazgatója. az elő- adás után a bolgár vendégek válaszoltak a főiskola tanárainak, hallgatóinak kérdéseire, majd a savaria szakközépiskolába látogattak, ahol a bolgár városokról nyílt kiállítást. /mti/

14.30/,ny

-.-
-28-

ka 15.10

bb 45. elutazott helsinki tanácsi küldöttsége

s bh -cz

1976. március 19.

helsinki főváros tanácsának küldöttsége, amely pentti pusa főpolgármester-helyettes vezetésével öt napot töltött budapesten pénteken elutazott hazánkból. a fővárosi tanács vendégei a magyar család- és gyermekvédelmi, ifjúságpolitikai és szociálpolitikai tapasztalatokat tanulmányozták. /mti/

-.-

bb 48. véradó-konferencia celldömölkön

vid ká bh -cz

1976. március 19.

a magyar vöröskereszt vas megyei vezetősége véradó-konferen- ciát rendezett pénteken celldömölkön, a kemenesaljai művelődési központban. a beszámolóból kitűnt, hogy a megyében folyamatosan nőtt a véradók száma. a megye 25-28 ezer véradója közül 15-16 ezer rendszeresen, évente adnak vért, közülük nagyon sokan két- szer, háromszor is. a gyógyítás szolgálatára bocsátott vérmenyi- ség 90 százalékát térítésmentesen adják. e tekintetben különösen példamutatók az üzemek szocialista brigádjai, dolgozói, a fegy- veres testületek tagjai, s azok a készenléti brigádok, amelyek a nap bármely percében, éjszaka is azonnal segítenek bajbajutott embertársaikon. az elmúlt években szombathelyen 21 olyan műtétet végeztek vérzékeny embereken, amikor egy-egy műtéthez 50-100 li- ter vért használtak fel. /mti/

-.-

bb 49. sajtótájékoztató a fűtés- és légtechnikai konferenciáról

t kg/s/ny sl -cz

1976 március 19

az építőipari tudományos egyesület szervezésében épületgép- észeti, légtechnikai konferencia kezdődik kedden az építők szakszervezetének székházában. a háromnapos konferenciáról pént-teken sajtótájékoztatót tartottak a rendezők a technika házában.

/folyt köv/
14.30/ny

-29-

ka 15.10

bb 49. / sajtótájékoztató.....folyt/ny

a hazánkban felhasznált energiának 25 százalékát az épületek üzemeltetésére, fűtésére, szellőzésére fordítják. ezért a takarékos energiagazdálkodás érdekében különösen fontos, hogy új épületgépészeti technológiákat dolgozzanak ki, annál is inkább, mert mind több épületnél alkalmaznak ma már klimaberendezéseket. az országban négy nagyobb vállalat foglalkozik ezeknek az eszközöknek a gyártásával. a konferencián elhangzó több mint 60 előadás többsége azokat az új megoldásokat ismerteti, amelyek az épületgépészeti eszközök eddigieknél gazdaságosabb üzemelését teszik lehetővé.

egyik legérdekesebb előadás a napenergia hasznosításának dán kísérleteit ismerteti az épületek fűtésénél. a nap hőenergiájának felhasználása jelenleg még csak költséges és rendkívül bonyolult szerkezetek működtetésével oldható meg, de a szakemberek szerint az ezredfordulóig kidolgozzák az olcsóbb megoldást az épületek fűtésére napenergiával. hamarosan magyarországon is megindul a kutatómunka. külön témakörben vitatják majd meg a konferencia résztvevői, hogy a légtechnikai eszközöket hogyan lehet méginkább a környezetvédelem szolgálatába állítani. az új gyárak, üzemek építésénél ezeket a szempontokat is figyelembe veszik, a béalapátfalvai cementmű tervezésénél például különösen nagy figyelmet fordítottak arra, hogy a közeli szilvássváradi üdülőterületét megóvják az esetleges légszennyeződéstől.

a tanácskozássra 15 országból jelentették be részvételüket a szakemberek, többségük a szocialista országokból érkezik. /mti/

-.-

bb 52. szövetkezeti fiatalok kitüntetése a szövosz-ban

gg/ny sl -cz

1976 március 19

a forradalmi ifjusági napok alkalmából pénteken a szövosz székházában a fogyasztási szövetkezeti mozgalomban kiemelkedő gazdasági és társadalmi munkát végző 15 fiatal kapta meg a belkereskedelem kiváló dolgozója kitüntetését, és 27 fiatal részesült kiváló szövetkezeti munkáért kitüntetésben. /mti/

14.35/ny

-.
-30-

15¹⁰

bb 50. sajtótájékoztató a budapesti csehszlovák kultúra fennállásának 25. évfordulója alkalmából

t mn gg bh-cz

1976. március 19.

fennállásának 25. évfordulóját ünnepli a budapesti csehszlovák kultúra. ebből az alkalomból pénteken délelőtt a rózsafa utcai csehszlovák klubban sajtótájékoztatót tartottak, amelyen oldrich tesarik igazgató számolt be az elmúlt két és fél évtized eredményeiről, távlati terveiről. elmondta, hogy évente több mint 200.000-en vesznek részt a budapesti csehszlovák kultúra által szervezett előadásokon, kiállításokon, hangversenyeken, filmbemutatókon, barátsági napokon és heteken. a jubileum alkalmából budapesten vendégszerepel március 23-án a világhírű linha singers énekegyüttes, a zeneakadémia kistermében, míg az egyetemi színpadon, ugyancsak a jövő héten, március 25-én peter spaleny és zenekara lép fel. hétfőn délelőtt pedig kitüntetéseket adnak át azoknak, akik az elmúlt 25 év során hozzájárultak a budapesti csehszlovák kultúra sikeres tevékenységéhez, segítették csehszlovák barátaink munkáját.

az eddigi eredményeket méltatva oldrich tesarik kifejtette, hogy a hazafias népfronttal, a kisz-szel, a szakszervezetekkel, és számos más politikai, társadalmi tömegszervezettel együttműködve sikerült tovább mélyíteni a magyar és a baráti szocialista ország népeinek barátságát, elősegíteni egymás kölcsönös, jobb tájékoztatását. a budapesti és a vidéki közönség csehszlovákiaiából olyan kiváló együtteseket, művészeket láthatott vendégül, mint a dvorák kamaraegyüttes, a sluk ének és táncegyüttes, emil boleslav lukac költő, egri viktor, frantisek jiroudek, a pozsonyi kamaraegyüttes, a pozsonyi bábszínház és mások. a magyar partizán szövetséggel, a hadtörténeti múzeummal közösen kiállítást rendeztek népeink internacionalista harcosairól. az írószövetség közreműködésével pedig petőfi szlovákiai kapcsolatairól.

a tervekről szólva a csehszlovák kultúra igazgatója hangsúlyozta, hogy a következő hetekben-hónapokban munkájukat megszabják a csehszlovák kommunista párt közelgő xv. kongresszusán hozott határozatok, az itt elfogadott irányelvek. a legfőbb pártfórum tanácskozásáról mindenekelőtt közvetlenül előadás-sorozaton informálják majd a magyar közönséget. ugyancsak megemlékeznek a csehszlovák kommunista párt megalapításának 55. évfordulójáról is, s a magyar féllel együttműködve közös irodalmi esttel idézik ii. rákóczi ferenc emlékét. /folyt. köv./

- 31 -

15³⁰

bb 50. /sajtótájékoztató... folyt./ bh

a jubileum alkalmából pénteken délben képzőművészeti kiállítás is nyílt a budapesti csehszlovák klubban, amelyen a prágai képzőművészeti akadémia tanárainak mintegy 40 képét bocsátják közszemlére. a tárlat, amelyen a fiatalabb és idősebb nemzedékek számos jeles képviselőjének munkái szerepelnek, március 31-ig fogadja a látogatókat./mti/

-.-

bb 51. orosz adél és havas ferenc lipcsében

i nm pf bh -cz

1976. március 19.

vasárnap lipcsében táncolja a giselle című balett főszerepeit orosz adél és havas ferenc, a vásár nemzetközi kulturműsora keretében./mti/

-.-

bb 53 sikerrel zárult a kéthetes interker börze

i/kf/pf/sl/pg -cz

1976. március 19.

az egyes vállalatoknál elfekvő felesleges készletek hasznosítására szervezett kéthetes interker börze pénteken befeje-

ződött. a börzét rendező országos piackutató intézet gyorsmérése szerint jól sikerült az akció. a két hét alatt a különféle alapanyagokat, szerelvényeket kínáló 63 állami vállalat és 13 szövetkezet, 180 millió forint értékű forgalmat bonyolított le. a börze bezárt ugyan, az ott kialakult kapcsolatok azonban tovább élnek, hiszen maradt még jónéhány realizálatlan előjegyzés és a katalógusok alapján a vállalatok telephelyükön is várják az érdeklődő anyagbeszerzőket.

az intézet a legközelebbi börzét júniusban rendezi. /mti/

-.-

bb 54. fiatal szakszervezeti tisztségviselők kitüntetése

sl/s/pg -cz

1976. március 19.

péntek délután, a szot székházában, a forradalmi ifjúsági napok alkalmából kitüntetési ünnepséget rendeztek. a szakszervezeti munkáért kitüntetést adományozták 55 fiatal szakszervezeti tisztségviselőnek, akik az ifjúságpolitikai határozatok végrehajtásában kiemelkedő eredményeket értek el. a kitüntetéseket g. l. lászló, a szot titkára adta át. /mti/

-.-

-32-

15.20/pg

16¹⁵

bb 55. kibővítik a medosz jogsegély szolgálatát

t/jf/pf/sl/pg -cz

1976. március 19.

a szakszervezeti üzemi jogsegély szolgálat tapasztalatait összegezte pénteki ülésén a medosz elnöksége. a szot és a munkaügyi miniszter -mint ismeretes - korábban 50 vállalatot jelölt ki, ezeknél 1975 január 1-től megszervezték a jogsegélyszolgálatot. a medosz-hoz tartozó területen két helyen, az agárdi állami gazdaságban és a felsőtiszai erdő- és fafeldolgozó gazdaságban hoztak létre üzemi jogsegély szervezetet, amelynek eddigi munkája kedvező tapasztalatokat hozott. a jogsegély szolgálathoz fordulók több mint 90. százaléka a fizikai dolgozók közül került ki, s maradéktalanul érvényesült az ingyenesség elve. további előny, hogy a munkából kieső idő is csökkent a szolgálat bevezetésével.

a kedvező tapasztalatok alapján a medosz területén kiterjesztik a jogsegély szolgálatot, az év végéig összesen 164 gazdaságban is vállalatnál, főként nyugdíjas jogászok bevonásával lehetővé teszik az ingyenes jogtanács-adást. /mti/

-.-

bb 56. felhasználható: 16.30 órától

átadták a kisz kb vörös vándorzászlaját a mecseki ércbányák fiataljainak

vid/ká/pg -cz

1976. március 19.

a mecseki ércbányászati vállalat ezerkétszáz fiatal tömörítő kisz bizottsága harmadszor nyerte el a kommunista ifjúsági szövetség központi bizottságának vörös vándorzászlaját, amelyet pénteken délután ünnepélyes külsőségek között adott át sarkadi nagy barna, a kisz baranya megyei bizottságának első titkára.

az ércbányász fiatalok sokat hallattak magukról az utóbbi év alatt, ezerszázan vettek részt a különböző termelést segítő mozgalomban. három szakmában rendezték meg a ki minek mestere versenyt. az országos vajúr vetélkedőn, valamint a fiatal műszakiak és közgazdászok országos vetélkedőjén a második helyet szerezték meg. kétszáz ezer forinttal járultak hozzá a vietnámi szakmunkásképző intézet felépítéséhez. a takarékoságban is jeleskedtek; többek között 480 tonna vasat gyűjtöttek. /mti/

-.-

-33-

15.30/pg

16²⁰

bb 59. az országos vízügyi hivatal és békés megye vezetőinek tanácskozása békéscsabán

vid/kz/pg -cz

1976. március 19.

pénteken békéscsabán tervegeztető megbeszélést tartottak az országos vízügyi hivatal és békés megye vezetői. a tárgyaláson, amelyen jelen volt csatári béla, a békés megyei pártbizottság titkára, és vincze józsef, az országos vízügyi hivatal elnökhelyettese, megállapodtak abban, hogy a következő ötéves tervben a megye területén megközelítőleg 1,4 milliárd forintot ruháznak be vizgazdálkodási célokra. ezzel tovább javul a megye lakosságának ivóvíz ellátása, újabb törpevízművek épülnek. a körösvidéki vízügyi igazgatóság árvédekezésére mintegy kétszáz- kétszázhusz millió forintot fordíthat tovább növelni a körösök völgyében lévő települések biztonságát. a sebes-körösön befejezik a körösladányi duzzasztómű építését, és megkezdődik a nagykunsági tizennégyes öntözőfürt be-
ruházása is. /mti/

-.-

bb 57. új kiállítás nyílt a közlekedési muzeumban

t/km/s/pg cz

1976. március 19.

kevesen gondolnák, hogy budapest gyorsvasuthálózatának első terve már 1919-ben elkészült. a ma már muzeális értékű dokumentumot most először láthatja a nagyközönség a közlekedési muzeum új, állandó „városi közlekedés”, című kiállításán, melyet pénteken nyitott meg daczó józsef, a budapesti közlekedési vállalat vezérigazgatója.

a bemutató nyomon kíséri a budapesti és a vidéki városi közlekedésünk fejlődését a xix. századi omnibusztól és lóvasuttól, a xx. század végéig. a kiállítás anyagát többéves válogatás, rendszerező kutatómunka után medveczki ágnes történész állította össze.
/folyt. kövm/

15.40/pg

-34-

160

:

bb 57. / új kiállítás...folyt/pg

először mutatják be az érdeklődőknek a budai közuti vaspálya társaság részvényét, amelyet 1868 decemberében bocsátottak ki.

a makettek között található a svábhegyi fogaskerekű vasút gőzmozdonya, mely 1874-től az 1929-es villamosításig köz a századelőről származó ritka villamosjegyek kisszakasztantuszok, jegykezelő készüléke is a vitrinekbe kerültek. megsárgult fényképről mosolyog az első budapesti kalauzsnők egyike. a többszáz fotó, grafika, táblázat között történelmi érdekessé-
gű fénykép, melyen a tanácskoztársaság által államosított villamoskocsi látható, oldalán a felirattal: világ proletárjai egyesüljetek! a vidéki városi közlekedés multjáról a debreceni helyi forgalmat lebonyolító gőzvasut fotója vall, mely 1884-től 1911-ig szállította az utasokat.

nagy területen mutatják be a felszabadulásunk utáni közlekedés tárgyi emlékeit, dokumentumait. látható az első budapesten közlekedett szovjet trolibusz mérethű modellje, s az 1945 után készült magyar gyártmányú villamos, autóbusz makettje is.

daczó józsef megnyitó beszédében a jelen városi közlekedéséről többek között elmondta, hogy idén nyolc csuklósvillamosmal 332 autóbuszal, 41 metro és 30 hév-kocsival bővül a bkv járműállománya. a főváros közlekedésének fejlesztésében a legjelentősebb munka a metro észak-déli vonalának építése. a deák tér-nagyvárad tér közötti szakaszt az év végén átadják.

külön területen mutatják be a jövő, az 1900-as évek végének közlekedését. szegeden és miskolcon például kéregalatti villamos közlekedik majd a belvárosban. az ezredfordulóig a fővárosban hat köruti rendszert alakítanak ki. duna alatti alagut új hidak javítják majd pest-buda között a közuti közlekedést. az elővárosi forgalmát 2000-ben gyorsvasut-hálózattal bonyolítják le.
/mti/

-.-

-35-

1620

bb 58. a munkásörtség sajtótájékoztatója békéscsabán

vid/kz/pg -cz

1976. március 19.

kétnapos sajtótájékoztató kezdődött pénteken békéscsabán a minisztertanács tájékoztatási hivatala, a munkásörtség országos és békés megyei parancsnoksága rendezésében. az első napon - a békéscsabai kulich gyula ifjusági és uttoróházban - tóth pál, a munkásörtség békés megyei parancsnoka ismertette a testület megyei egységeinek tevékenységét. bevezetőben a munkásság felfegyverzésének történeti okait, szükségességének munkásmozgalmi feltételeit elemizte, majd azt hangsúlyozta, hogy a munkásörtség tizenkilenc éves fennállása során számos példáját adta harci felkészültségének, sokszor tanusított hősi helytállást az elemi csapások elhárításánál. a testületnek - mutatott rá ezután - a kisz-szel és az uttoró szövetséggel állandó kapcsolata van. az együttműködés az elmúlt években szélesedett: különösen az ifju gárda, valamint a munkásör uttoró csapatok, brigádok szakmai képzésében adott jelentős támogatást, s ezt a tevékenységét a jövőben tovább bőviti.

a megyei parancsnok tájékoztatója után csarnai ferenc az ifjugárda országos parancsnoka adott áttekintést arról az együttműködésről, amelynek nyomán az ifjugárda egységek hatvan százaléka vállalta, hogy munkásör szakalegységgé képezi magát.

a sajtótájékoztató további részében pakó józsef a munkásörtség országos parancsnokságának sajtó és propaganda osztályának vezetője adott számot arról, hogyan segíti a testület az ifjuság hazafias honvédelmi nevelését. kiemelte: országosan csaknem száznegyven ifjugárda szakalegység működik. mintegy huszezer munkásör uttoróval foglalkoznak közvetlenül.

az ujságírók ezt követően részt vettek a békéscsabai 9. sz. általános iskola kállai éva uttorócsapatának ünnepi gyűlésén amelynek során három új munkásör brigádot vettek fel a testületbe. /mti/

-.-
-36-

16.10/pg

1400

parlament

bkk.2./ az országgyűlés....15.folyt./-a

e terület lakossága hatványozottan tapasztalja nap mint nap a környezeti ártalmak veszélyes hatásait. északról a hatalmas vegyi centrum levegőszennyező tevékenysége, a borsodi hőerőmű kéményeiből sűrű fekete tömegben szálló füst, délről pedig a sajókereszturi ércelőkészítőmű vasérc- és koksztárolóinak pora nehezíti a környező települések lakosságának életét. mind a víz-, mind a légszennyezést okozó anyagok eltávolítása bonyolult technológiai eljárásokat igényel. ebben az ötéves tervben a borsodi vegyi kombinát mintegy 800 millió forintot fordít a víz-és légszennyezés elleni védőberendezések és technológiák kialakítására, s így várható, hogy az onnan kibocsátott szennyezőanyagok mértéke a minimumra csökken. a borsodi hőerőmű az v.ötéves tervben 130 millió forintot fordít környezetvédelmi berendezésekre.

- nem szabad megengedni, hogy az üzemek csak akkor kezdjenek hozzá teljes erővel a szennyező ipari anyagok csökkentéséhez, amikor környezetünk már súlyosan károsodott - hangsúlyozta a képviselő. a legfontosabb feladat a megelőző óvintézkedések megtétele, az, hogy már jóelőre átgondolják hogyan lehet kiszűrni az emberekre és a természeti környezetünkre hátrányosan ható anyagokat. a környezetvédelmi törvény az emberért van, az ember közreműködésével. ebből a szempontból is nagy szerepe van a tudatformálásnak. e felismeréstől vezérelve a hazafias népfront is jelentős felvilágosító munkát végzett a társadalmi összefogás érdekében.

ezután arról szólt, hogy a hatékony környezetvédelem magasszintű műszaki felkészültséget, ez pedig megfelelő szintű oktatómunkát igényel. a környezetvédelmi szakemberek szaktanfolyami felkészítése miskolcon a kohóipari szakközépiskolában már 1973-ban elkezdődött. jelenleg 320 órás környezetvédelmi, 295 órás levegőtisztaság-védelmi és 250 órás vízminőség-védelmi tanfolyamot szerveznek. országszerte fokozódik a középfoku környezetvédelmi szakemberképzés iránti érdeklődés, mind több vállalatnál hoznak létre környezetvédelmi csoportot. a képviselő a környezetvédelmi törvény végrehajtási rendeletének kidolgozásához számos javaslattal szolgált. így egyebek között felvetette a környezetvédelmi szakemberképzés rendszeressé tételét, s javasolta a nagyüzemi gazdálkodásra alkalmatlan mezőgazdasági területek kijelölését erdőtelepítésre.

/folyt.köv./
13.10/a

-27-

Ha 14

parlament

bkk.2./ az országgyűlés....16.folyt./-a

az ülés elnöke ezután bejelentette, hogy a tárgysorozat második témájához - a környezetvédelmi törvényjavaslathoz - több hozzászóló nem jelentkezett, ezért a vitát bezárta és megadta a szót bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszternek.

bondor józsef, a vitában elhangzottakat összefoglalva

mindenekelőtt arra utalt: a felszólalók egyöntetűen aláhúzták az új törvény megalkotásának szükségességét. ezzel alátámasztották az egész lakosság, a társadalom véleményét: törvény szintjére kell emelni azokat a rendelkezéseket, amelyek létünk, környezetünk természeti tényezőit védik, óvják, lehetővé és feladattá teszik a megelőző, az ártalmakat elhárító teendőket, intézkedéseket.

témakörönként reagálva a képviselői felszólalásokra, a miniszter először arra hívta fel a figyelmet: a környezetvédelem távolról sem valamiféle új dolgot jelent, folytatása, az ediginél körültekintőbb elvégzése mindazoknak a feladatoknak, amelyek már eddig is megvoltak. a változás elsősorban a tevékenység jobb megszervezésében, a korábbinál szélesebb körű ellátásában jelentkezik. tömören arról van szó: a környezetvédelmet a mindennapi tevékenység - a termelőmunka, az oktatás, a beruházás-előkészítés, a természetszeretet - elválaszthatatlan részévé kell tenni. nem új kutató intézetekre van szükség - hiszen jelenleg is 53 kutatóhely működik a többi között vizgazdálkodási, meteorológiai és egyéb hasonló profillal -, sokkal inkább arra, hogy a kutatások, tudományos vizsgálódások eredményei alapján a környezeti ártalmak mind hatékonyabb megelőzését szorgalmazzuk.

a vízvédelem témájánál elsősorban a természetes vizek tisztaságának megőrzését kell szem előtt tartanunk - mutatott rá bondor józsef. - világszerte mind fontosabbá válik ez a törekvés.

/folyt.köv./
15.10/a

- 28 -

parlament

bkk.2./ az országgyűlés....17.folyt./-a

a vizek szennyeződésének - vagy: továbbszennyeződésének - megakadályozásával együtt, a szó szoros értelmében életbevágó követelmény a vizgazdálkodásban a takarékoskodás. nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy egyes termelőhelyeken ivóvízminőségű vizet használnak fel, amikor az úgynevezett ipari víz is megfelelő lenne.

a balaton vizének tisztasága - bondor józsef által is kiemelten - visszatérő témája volt a vitának. hiszen a környezetvédelemhez a településfejlesztéssel együtt hozzá tartozik az élővilág, a természeti környezet megóvása is. ez utóbbit sürgető feladattá teszi, hogy a balaton látogatottságában már ma elértük azt a „mértéket”, amelyet körülbelül az 1980-as évek végére vártunk. a túlnövekedett vendégforgalmat célszerű és lehetséges visszafogni más pihenő-és üdülnyhelyek fejlesztésével, például a velenceitő vagy a duna-kanyar mind vonzóbbá tételével.

az erdők jó levegőt, csöndet, nyugalmat adó tényezői, zöld színteljes életünknek, éppen ezért nem adhatunk zöld utat irtásukhoz, az erdős részek - fák, ligetek - okatlan pusztításához. jelenleg az ország erdőterületének 93 százaléka a termelés szolgálatában áll, kevés tehát az ilyen kirándulóhely. maradéktalan szigorral kell alkalmazni azokat az előírásokat, hogy a termelési célú erdőirtások után rögtön telepítsenek is. annál inkább, mert környezetvédelmi teendőink, elképzeléseink közé tartozik, hogy a táj- és környezetvédő, szépségteremtő erdőterületeket /és pedig nemcsak a mezőgazdasági területeken, hanem a városokban is/ a jelenleginek legalább a háromszorosára növeljük, az üdültetés céljait szolgáló erdőterületeket pedig több mint az ötszörösére.

bondor józsef nyomatékkal hívta fel a figyelmet arra, hogy a környezetvédelem közös ügyünk, tehát nemcsak az országos környezetvédelmi tanács - mint kormány szerv - teendőit, nem is csak egyik-másik tárca feladatait jelenti. a közös ügyért közös felelősséget kell vállalni. a felelősség mindenütt helyi teendőkre sarkall, s csak a közösségi érzésből fakadó tevékenység, környezetvédelem hozhat igazán kézzel fogható eredményeket. az ilyen alapállás megsokszorozza a környezetvédelem anyagi erőforrásait is. mert ilyen célra 500 millió forint áll rendelkezésre központilag - ami kétségtelenül szerény összeg. hozzá jönnek viszont azok a pénzek, amelyeket közvetve fordítunk a környezetvédelemre. ilyen célokat szolgál például az ipari beruházások költségeinek mintegy 10-20 százaléka.

/folyt.köv./

15.20 nj

-29 -

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 18. folyt./rj

természetvédelmi körzetnek számít az ország területének körülbelül 2.5-3 százaléka. itt arról a speciális esetről van szó - mondta a miniszter -, hogy a természetet kell védeni az ember ellen. itt soha nem rekonstruálható értékek elpusztulásának veszélye áll fenn, a természet ilyen kincseit nemcsak a jelennek kell óvnunk, hanem az utánunk következő generációk számára is - becses nemzeti értéként, olykor világviszonylatban és a tudomány szempontjából is újból elő nem állítható kincsként - kell megőriznünk.

beszült a miniszter a környezetvédelemmel összefüggő intézkedések kapcsán arról is, hogy mindig fel kell mérni egy-egy intézkedés, döntés várható hatásait - esetleg évek, évtizedek múltán bekövetkező következményeit is. a meggondolatlan intézkedés - mutatott rá bondor józsef - távlatilag több kárt okozhat, mint amennyi eredménnyel jár hirtelenjében.

jó szóval említette a lakosság szerepét: a lakóhelyi és munkahelyi kollektívák, az egyes emberek önzetlen áldozatvállalását a környezet védelme érdekében. itt forintban ki nem fejezhető, ám óriási eredményeket produkáló fizikai és szellemi energiáról van szó. megemlítette ennek kapcsán a törvénytervezet országos társadalmi vitáját, amelyben javaslatok, ötletek sokasága jutott kifejezésre a jó értelmű lokálpatriotizmust is. különösképpen tettekkészek e tekintetben a fiatalok, s az általános iskolai oktatásban is - éppen az ilyen érzelmek és hajlandóságok kifejlesztése végett - fontos szerepe van a környezetvédelmi ismeretek tanításának.

felelősségérzetnek kell áthatnia - a törvény előkészítéséhez hasonlóan - a törvénytervezet jogszabályi rangra emelését és folyamatos végrehajtását. olyan felelősségre hivatkozott bondor józsef, amely a szocialista ember minden cselekedetét jellemzi: ez nemcsak a magunkért, hanem a jövőért is érzett felelősség. e gondolatok jegyében kérte, hogy az országgyűlés az emberi környezet védelméről szóló törvényjavaslatot emelje törvényerőre.

a miniszteri vitaösszefoglaló után határozathozatal következett. az országgyűlés előbb a parlament építési és közlekedési, valamint jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának a törvényjavaslathoz beterjesztett együttes módosító javaslatait, majd a törvénytervezetet általánosságban és - a megszavazott módosításokkal - részleteiben is egyhangulag elfogadta.

ezután ebédszünet következett.
/folyt.köv./
15.30 rj

-30 -

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....19.folyt./-a

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk.2./ az országgyűlés...10.foly. 3.bekezdésének 3. sora helyesen:

....mindazt a többletmunkát, amivel e téma megoldása jár.

12.folytatás 2.bekezdésének 4. sora helyesen:

....a levegő tulságosan nagy kéndioxid-tartalma,.....

15.folytatás 1.bekezdésének 6.sora helyesen:

.....és a természeti környezetükre hátrányosan....

18. folytatás 1.bekezdésének alulról számított 4.sorának első szava helyesen: óvnunk.....

x x x

ebédszünet után - a napirendnek megfelelően - nemeslaki tivadar kohó-és gépipari miniszter terjesztette elő beszámolóját a tárca felkészüléséről az v.ötéves terv és az 1976. évi terv végrehajtására, különös tekintettel a gépipar helyzetére, valamint a közúti járműfejlesztési program végrehajtásának helyzetére.

/ nemeslaki tivadar beszámolóját mai bkk.1-es számú kiadásunkon közöltük, az embargót az alábbi javítások figyelembevételével

f e l o l d j u k :

/folyt.köv./

16.50/a

- 31 -

o

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....20.folyt./-a

a beszéd 1. bekezdését / a miniszter bevezetőben....-
tól.... nagyobb fejlődést kell elérnie./ teljes egészé-
ben kérjük t ö r ö l n i. helyette a következő szöveget kér-
jük felhasználni:

„, a gépiparnak az v.ötéves terv szerint is jelentős sze-
repe van népgazdaságunk fejlődésében. mind a termelés, mind az
exportnövekedésben a népgazdasági átlagnál lényegesen többet
kell elérni.,,

az 1. folytatás 3. bekezdésének negyedik sorától a szö-
veg helyesen:....végre lehet hajtani. vizsgálataink bizonyít-
ják, hogy ezek jelentősek....

a 3. folytatás 4. sorától a szöveg helyesen:

... a főegységek gyártására koncentráltuk. ezzel egyidőben
leállítottuk a gazdaságtalan...

a 3. folytatás 1. bekezdésének alulról számított hatodik so-
rában a szöveg helyesen:... szükségesnek tartjuk, hogy a vállá-
lati érdekek mellett elsődlegesen a népgazdaság érdekeit szolgálja...

a 4. folytatás utolsó bekezdésének utolsó sorában a szöveg
helyesen:.... bevezetésük meggyorsítására irányozzuk elő.

a 6.folytatás utolsó bekezdésének alulról számított harmadik
sorában a szöveg helyesen:....tartjuk az előgyártmányok - így
az acélöntvények és a kovácsolt....

a 7. folytatás 1. bekezdésének utolsó két mondatát /az
utóbbi időben e térentovább haladni/ kérjük t ö r ö l n i.

a 7. folytatás 2. bekezdésének 8.sorában a szöveg helye-
sen:... 1.2-ről 1.8-ra kell emelniük a nagy termelékenységű

gépeknél és berendezéseknél. a rendelkezésre álló....
/folyt.köv./
16.55/a

parlament

bkk.2./ az országgyűlés....21.folyt./-a

a 7. folytatás 2. bekezdésének utolsó mondatát/ alacsony
a teljesítménykövetelmények.../ kérjük t ö r ö l n i.

a 8. folytatás első mondata helyesen:„, a felvételi zár-
lat mellett célul tűztük ki az adminisztratív munka racionalí-
zálásával a munkás-alkalmazotti létszámarány 2 százalékos javu-
lását - már 1976-ban.,,

a 9. folytatás 3. bekezdésének utolsó mondatát / intézked-
tünk a minisztériumi és.../ kérjük t ö r ö l n i.

a 9. folytatás utolsó bekezdésének 5.sorában a szöveg helye-
sen:....népgazdasági egyensúly javítását. ebben a gépipar....

kangyalka Antal / csongrád m, 15.vk/, a budapesti mező-

gazdasági gépgyár makói gyárának igazgatója a munkaerő gaz-
dálkodás megannyi ésszerű útja-módja közül megemlítette, hogy
csökkenteni lehet és kell a különféle jogcímenek való távol-
maradást a munkából. azokat a formákat is kifogásolta, amikor
a legális távolmaradás látszatát keltik, máskor meg éppensé-
gel,, társadalmi,, munkát végeznek a műszak idején. egy- egy
embernél abszolút mértékben ez nem nagy kiesés, de vállalati
szinten már azt jelentheti, hogy esetleg több ezer munkanap megy
veszendőbe. szinte,, öngólt,, jelent az, amikor a kiemelkedően
jó munkát végző dolgozókat esetenként 5-10 napos külön-szabadság-
gal is jutalmazták. a szándék nemes, de az ilyen jutalmazás
tovább csökkentti a munkaidő-alapot. megint más esetben az
indokolatlan állásidők okoznak sok-sok munkaidő kiesést; az
alkatrészellátás akadozása, nemegyszer a folyamatos munkához
szükséges anyagok, szerszámok hiánya. ennek kapcsán a képviselő
felhívta a figyelmet a gépgyártásban is elengedhetetlenül
fontos, optimális anyag-és alkatrészellátásra.

/folyt.köv./
17.00/a

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....22.folyt./-a

foglalkozott a képviselő azzal is, hogy a közuti járműgyártás hazánkban évenként 12-13 ezer autóbust, a szigorú külföldi kritikát is elbíró tömegközlekedési járművet produkál. sok járművet exportálunk, fejleszteni kell azonban a hazai járatok buszparkját is, egyidejűleg azzal, hogy gondoskodunk a járművek megfelelő karbantartásáról. a dolgozók munkahelyre szállításában az eddiginél nagyobb szerepet kell szánni az autóbustjáratoknak. csongrád megyében például - amint a képviselő szóvá tette - tehergépkocsikra szerelt bódékban is szállítják még az embereket munkahelyükre. napjainkban már aligha engedhet meg ilyesmi; különösen ha arra gondolunk, hogy milyen kedvvel érkezik munkába, akit odafelé végigzötyögtetnek az uton.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bkk.2./ az országgyűlés.... / tudósításunk első bekezdésének 5.sorában kérjük beírni a protokoll-névsorba k á d á r j á n o s -t; a szöveg tehát helyesen így hangzik:...vitájával. a tanácskozáson résztvett losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára,

Lázár györgy....

--

x x x

weiszböck rezsőné /győr-sopron m. 15. vk./, a soproni sző-

nyeggyár igazgatója a beszámoló a közuti járműprogramról szóló részéhez kapcsolódva elmondotta: a programban résztvevő öt vállalat termelési értékéből a győri magyar vagon- és gépgyár mintegy 36 százalékkal részesedik. ez az arány az v. ötéves terv végére minimálisan 40-45 százalékra emelkedik, a vagongyár termelésének értéke 1980-ig 46,6 százalékkal nő, exportja pedig még nagyobb mértékben nő.

/folyt.köv./
17.10/a

- 34 -

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....23.folyt./rj

ilyen feladatot csak akkor lehet teljesíteni, ha nemcsak a készterméket kibocsátó, hanem a vele kooperáló számos vállalat is határidőre, megfelelő mennyiségben és minőségben kielégíti az igényeket. ez viszont feltételezi a vállalatok eddiginél következetesebb, megfelelőbb ütemű fejlesztését.

ezután a képviselő az anyagtakarékosság néhány kérdésével foglalkozott. elmondotta: a gyártást még mindig az jellemzi, hogy a nyers munkadarab nagy ráhagyással készül. ebből következik, hogy a továbbfeldolgozó üzemekre esik a munkaigényesebb feladat, s az alkatrészgyártás önköltségének jelentős része.

- a lemezek megmunkálásánál sem megnyugtató a helyzet, itt mintegy 20-30 százalékos hulladék képződik - mondotta. -nem biztosított ugyanis a konstruktőrök által igényelt, leggazdaságosabban használható táblaméret. a leeső darabot eredeti céljának megfelelően felhasználni már nem lehet, a keletkező hulladék hasznosítása sem megszervezett. érdemes lenne megkeresni azokat az érdekeltségi formákat, amelyek az eddiginél jobban ösztönzik az alapanyagot, félkésztermékeket gyártó vállalatokat. ehhez azonban az anyagi érdekeltségen túl a magyar kohászati szabványok átdolgozása is szükséges, úgy hogy azok megfeleljenek a külföldi szabványoknak. az átdolgozás és az abban foglaltak betartása egyik eszköze lehet a tőkés export fokozásának, az import csökkentésének. ha a milliárdos értékű hulladékokra, a többletmunkákra fordított órákra gondolunk, úgy vélem, jogos, ha azt mondom: az eddiginél gyorsabban kell előbbre haladnunk ezen a téren is.

dr.molnár endre/ budapest , 58 vk./, az mszmp budapesti

bizottságának titkára elmondta, hogy a kgm hetvennyolc termelő vállalata közül ötvenegy budapesten van, itt dolgozik a kohó- és gépiparban foglalkoztatottak 42 százaléka, fővárosi vállalatok adják a kohó-és gépipari export csaknem kétharmadát. a főváros 68 gépipari szervezetében 16 ezer ember dolgozik, hat tanácsi gépipari vállalatnál 4300 ember tevékenykedik, s e számok alapján is joggal tekintik közös ügynek és felelősségnek az ágazat v. ötéves tervfeladatainak elvégzését - hangsúlyozta, majd így folytatta:
/folyt.köv./

17.20/rj

- 35 -

o

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....24.folyt./-a

- a terv a termelés dinamikus növekedését írja elő, és magasra állítja az exportnövelés követelményeit. 1980-ban a kohó-és gépipari termelés mintegy felét külföldön kell értékesíteni, a tőkés export több mint kétszeresére növekszik. Ugyanakkor a növekedés olyan forrásaiból, mint a munkaerő, a beruházások - nem, vagy csak kisebb mértékben meríthetünk többet, mint a megelőző öt éves terv idején. a munkaerőhelyzettel kapcsolatban kiemelte: az előző tervidőszakban 36 ezerrel csökkent a fővárosi gépiparban foglalkoztatott dolgozók száma, - s nem mindig ott és nem olyan mértékben, ahogy az kívánatos volt. nyilvánvaló: budapesti továbbra is csökkenő létszámmal kell gondoskodni arról, hogy gazdaságosan, a belső igényekkel és az export-kötelezettségekkel összhangban növekedjen a termelés. mindez olyan intézkedéseket sürget, amelyek gyökeresen javítják a termelés hatékonyságát az érintett fővárosi vállalatoknál.

- már az iv.öt éves tervben érvényesült a kohó-és gépipari ágazatban a fejlődés bizonyos szelektivitása - mondotta. - hiszen amikor öt év alatt a közlekedési eszközök gyártása mintegy 50 százalékkal, a hűtés-és vákuumtechnikai termékeké 40 százalékkal nőtt, a műszeripar termelése pedig 30 százalékkal emelkedett, akkor a gépek és gépi berendezések gyártása, továbbá a fémtömegcikk-ipari termelés nem növekedett budapesti az v.öt éves terv időszakában azonban tervszerűbben és következetesebben kell járni ezen az úton.

- jól ismert problémákkal küszködünk: általában nem kielégítő az állóalapot, köztük az értékes és gazdaságosan hasznosítható munkaeszközök kihasználása. meglehetősen sok a szétszórt, kevés embert rossz hatékonysággal, kedvezőtlen feltételek között foglalkoztató vállalati telephely. nagy szükség van a fejlesztési eszközök koncentrált felhasználására, az elavult gépek és berendezések gyorsabb ütemű selejtezésére, a továbbfejleszhető vállalatok rekonstrukciójának meggyorsítására.

/folyt.köv./
17.25/a

- 36 -

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....25.folyt./-a

a minisztérium vezetése kialakította a fővárosi gépiparának szelektív fejlesztésére vonatkozó javaslatát, amelyek megbeszélése, egyeztetése megkezdődött. egyetértés van abban is, hogy gyorsabb és hatékonyabb intézkedésekre, konkrét eredményeket hozó tettekre van szükség az ésszerűtlen párhuzamosságok felszámolása, az erők és eszközök koncentrációja, a vállalati üzemi munkaszervezés javítása, a munkaerőgazdálkodás, a munkaidő jobb kihasználása, általában a szervezettség, a kooperációs fegyelem, a munkafegyelem és rend erősítése érdekében. ehhez szükség van a minisztériumi irányító munka további erősítésére, s ösztönözni és hasznosítani kell a vállalatok kezdeményezéseit az öt éves tervben megjelölt feladatok hatékony megvalósítására.

- olyan feladatokat kell megoldani, amelyek igen nagy erőfeszítést igényelnek, de kedvező politikai helyzetben tudjuk a tervezett feladatokat megvalósítani - hangsúlyozta a képviselő. a vezetőkben és a dolgozóknál megérett az a felismerés, hogy a cél érdekében sok minden változtatni kell, s ami a legfőbb, megvan a készség arra, hogy az indokolt változtatásokat vállalják és végrehajtsák. szervezett együttműködésre van szükség a gazdasági vezetés és a politikai, társadalmi szervezetek, - a pártszervezetek, a szakszervezetek, a kisz - között, s a fővárosi tanáccsal is. úgy látjuk, hogy a fővárosban megteremthetők mindazon feltételek, amelyek a kohó-és gépipari miniszter jelentésében ismertetett nagy feladatok elvégzéséhez nélkülözhetetlenek - mondotta végezetül a felszólaló.

dr. novák béla /pest m., 16. vk./ a csepel autógyár vezér-

igazgatója hozzászólásában a közúti járműgyártással foglalkozott. megemlékezett a magyar járműipar kezdeteiről, méltatta az uttorok munkáját, elemezte a közúti járműgyártás fejlődését, amely különösen 1963 óta, - a magyar-szovjet gazdasági együttműködésre, valamint a kgst gyártás-szakosításra alapozva lendült fel. a kormány ekkor nyilvánította központi fejlesztési programmá a közúti járműgyártást, aminek igen nagy jelentősége volt a magyar-szovjet műszaki-tudományos együttműködésben, a szocialista integráció kibontakoztatásában is.

/folyt.köv./

17.30/a

- 37 -

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....26.folyt.rj

a fejlesztési szakaszok helyes iparpolitikája nyomán a korábbi többszörösen meghaladó autóbusz, hátsóhid és szervókormány-exportra nyílt lehetőség. a program meghirdetése óta eltelt évtized tapasztalatai szerint a nagyvállalatok összehangoltan végzik tevékenységüket: termékszerkezetüket a népgazdaság szempontjából kívánatos értelemben, folyamatosan módosították. mindez együttesen vezetett oda - folytatta -, hogy jelenleg Magyarország európa legnagyobb autóbuszgyártója. 1975-ben tizezernél több autóbusz készült el, ötvenezer hátsóhidat állítottak elő, a rába-man motor- és szervókormánygyártás elérte a 20-20.000 darabot. a programot végrehajtó három legnagyobb vállalat - a magyar vagon- és gépgyár, az ikarus és a csepel autógyár-együttes termelése az utóbbi öt évben csaknem háromszorosára növekedett.

a siker összetevőit elemezve rámutatott: hatékony volt a termelési célok elérésére összpontosított fejlesztés; magas termelékenységű egységeket hoztak létre; korszerű termékeket alakítottak ki, s mindez együttesen eredményezte a vállalatok anyagi helyzetének megszilárdulását, s így válhattak ezek az üzemek a nemzeti jövedelem termelésének jelentős forrásaivá.

a képviselő a továbbiakban a terveket, a biztató lehetőségeket vázolta. egyebek között elmondotta, hogy már az v. ötéves terv első felében megindul a magyar-szovjet együttműködésben kifejlesztendő hidromechanikus sebességváltó sorozatgyártása a csepel autógyárban. a fejlődő országok üzemeltetési viszonyaihoz alkalmazkodó, helyszínen összeszerelhető autóbuszokat, a jelenleg gyártott típusokból nagyobb lóerejű turista- és luxusautóbuszt és tágasabb városi autóbuszt alakítanak ki. számottevő a magyar és a szovjet járműipari vállalatok és kutatóintézetek közötti együttműködés, amelynek célja új - a 200-as családot követő - egységes városi, elővárosi és távolsági autóbuszcsalád kifejlesztése.

hangsúlyozta, hogy a régi piacok megtartása, s az újak szerzése megköveteli az önköltség folyamatos csökkentését, a minőség szüntelen javítását, a pótalkatrész ellátás biztosítását. rámutatott azonban, hogy ezek az erőfeszítések csak akkor lehetnek eredményesek, ha a kooperáló - különböző előgyártmányt, öntvényt, kovács darabot, kötőelemet és szerelvényt gyártó - vállalatok is megfelelő minőségű terméket szállítanak. m

/folyt.köv./
17.35/rj
t

parlament

bkk.2./ az országgyűlés.....27.folyt./-rj

kereskedelmi partnereink bizalmának megőrzése, az új vásárlók megnyerésének feltételeként jelölte meg a kulturáltabb szolgáltatásokat, például a rugalmas, gyors szerviztevékenységet, a magasabb szintű tartalékalkatrész-ellátást, a külföldi összeszerelő üzemek létesítését, valamint az üzemeltetésre is kiterjedő szolgáltatásokat.

bartha istván /hajdu-bihar m. 1. vk./, a debreceni városi

pártbizottság titkára hangsúlyozta: a megyében dolgozó munkások és vezetők ismerik és vállalják azokat a növekvő feladatokat, amelyek a kohó- és gépiparban megvalósításra várnak. érzik azt a nagy felelősséget, amely a pénzügyi egyensúly javításában az ágazat dolgozóira hárul.

a képviselő utalt azokra a határainkon kívüli gazdasági tényezőkre, amelyek hatással voltak és vannak ma is gazdasági fejlődésünkre, majd ezzel összefüggésben hangsúlyozta: ahhoz, hogy a kedvezőtlen külső tényezőket ellensúlyozni tudjuk, az eddigieknél sebesebben kell feltárni és kihasználni lehetőségeinket, belső tartalékainkat, forrásainkat.

rámutatott, hogy az üzemekben, a szocialista brigádgyűléseken és másutt nem elég a világpiacon hatásokat elemezgetni, elsősorban azzal kell foglalkozni: hogyan lehet olcsóbban, takarékosabban termelni; helyileg mit kell tenni azért, hogy a termelő kapacitást, a munkaidőt jobban kihasználják. versenyképességünk megalapozásának természetes feltétele, hogy legyen gondosan elkészített gazdasági tervünk, de emellett szükség van nem kevésbé gondosan fölépített, a végrehajtást segítő célirányos programra is - mondotta. a munka termelékenységének növelésében fontos szerep jut az üzemi, munkahelyi demokrácia elmélyítésének, a jó munkahelyi légkör hozzájárul a termelés javításához is.

/folyt.köv./

bkk.2./ az országgyűlés.....28.folyt./-rj

a képviselő a továbbiakban racionális munkaerő gazdálkodással, a munkaidő teljes kihasználásával foglalkozott. tapasztalta: sok helyütt a jelentős műszaki fejlődéshez nem igazították hozzá az idő- és anyagnormákat. ezért is üdvözölhető a tárcának az a döntése, hogy még az idén megkezdik az időelemző és munkaszervező szakemberek képzését.

az utóbbi időben - mondotta - nő a „munkaképes betegek”, száma. az ilyen táppénzesek számának csökkentésében bizonyára közrejátszik majd a táppénzes állományal kapcsolatos legutóbbi kormányhatározat megvalósítása is.

varga istván /budapest 11. vk./, az ujbpesti gépelemgyár lak-

tosa - úgy is mint képviselő, és úgy is mint a közuti járműprogramban résztvevő egyik üzem dolgozója - hangsúlyozta: rendkívül helyesek és hasznosak a szelektív fejlesztést, a gazdaságos termék-szerkezet kialakítását szolgáló népgazdasági, minisztériumi és vállalati törekvések.

- nagyon fontos azonban, hogy mindezek ne kampányfeladatok legyenek, hiszen ami ma korszerű, az lehet, hogy holnap már korszerűtlen, s ez a folyamat ismétlődik, folytatódik. ennek megértését és valóra váltását egy intézkedéssel csak megindítani lehet, de rendszeressé tétele folyamatos irányítása és ellenőrzése mindennapi feladat.

a továbbiakban a közuti járműprogrammal kapcsolatos kooperációról és a részegység gyártás fejlesztésének kérdéseiről, a járműgyártáson belüli munkamegosztás, együttműködés fontosságáról szólt. - a mi vállalatunk, az ujbpesti gépelemgyár gyárt egyedül az országban lengéscsillapítókat, teleszkópos és kettősműködésű munkahengereket és a man motorokhoz fékphneumatika egységeket.

/folyt.köv./

17.45 rj

-40 -

bkk. 2. /az országgyűlés...29. folyt./rj

az autóbusz- és a man motorgyártás dinamikus fejlődésével vállalatunk azonban nem tud lépést tartani, jóllehet négy és fél év alatt több mint kétszeresére növeltük a termelést. a mi felméréseink szerint az igények mégis csak részben teljesíthetők. ha tehát a részegységeket gyártó közép- és kisvállalatok - amelyek kevésbé hitelképesek - nem tudnak kellően felfejlődni a járműprogram nagyvállalatainak igényeihez, menthetetlenül a fejlődés fék-jévé válnak. még akkor is, ha erejükön felül is igyekeznek megfelelni feladataiknak. véleményem szerint ezek a vállalatok - és ismereteim szerint ebben nem áll egyedül az ujbpesti gépelemgyár-saját erejük-ből nem képesek ezen a gondon urrá lenni.

- a gazdaságos termelés, a munkaerő-gond törvényszerűen és szükség-szerűen megköveteli a korszerű technológiák, módszerek, eszközök alkalmazását - folytatta, s ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet a párhuzamos gyártás hátrányaira. indokolatlanok ezek a törekvések, szétforgácsolják az anyagi és szellemi erőt, gátolják, hogy egy-egy vállalat termékét optimális sorozatnagyságban készítse. a párhuzamos gyártás olyan konkurrenciát hozhat létre, amely nem ösztönöz, hanem az erők szétforgácsolása révén hátráltat, fékez.

nagy jelentőségű a járműprogramban résztvevő vállalatok szocialista együttműködési szerződése, ezt bizonyítják az elmúlt évek tapasztalatai - mondotta ezután a képviselő. - a szerződés 15 vállalata a kereskedelmi kapcsolatokon túl is igyekszik egymáson segíteni. a vállalatok vezetői időről-időre megvitatják a járműágazat közös fejlesztési, beruházási, ellátási gondjait, tennivalóit. hatékonyabb lehetne azonban ez az együttműködés, ha a vállalatok a népgazdasági érdekeket és a kölcsönös előnyöket minden esetben - és az eddiginél jobban - szem előtt tartanák. éppen ezért ajánlom, hogy az együttműködés fölött védnökséget vállaló politikai és társadalmi testületek a kgm bevonásával még ebben az évben vizsgálják meg és értékeljék az együttműködési szerződés végrehajtásának tapasztalatait, s annak tanulságait az érintettekkel együtt elemezzék.

/folyt.köv./

17.50 rj

-41 -

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 30. folyt./-a

a beszámolóhoz több hozzászóló nem jelentkezett, így az elnök a vitát bezárta, s ismét nemeslaki tivadar kohó-és gépipari miniszternek adott szót.

nemeslaki tivadar megköszönte a vitában elhangzottakat kiegészítő észrevételeket, a felszólalók általános egyetértését beszámolójával. a plenáris ülésen elhangzott javaslatok, ugyanúgy, mint az országgyűlés ipari bizottságának tanácskozásain elmondott képviselői tapasztalatok - mondta - igen hasznos tanácsokat jelentenek a tárca munkájához. utalt a miniszter arra is, hogy a kormány megtárgyalta és elfogadta a gépipar szelektív fejlesztésének koncepcióját, amelyre építve elkészítettek, - a vállalatvezetőknek megküldték a tárca 1976. évi cselekvési programját. a célok reálisak, a feladatok megvalósíthatók, végrehajtásukhoz azonban nélkülözhetetlen a segítség valamennyi területről. a közös munka alapvető biztosítéka a feladatok sikeres végrehajtásának - e gondolat jegyében kérte a kohó-és gépipari miniszter, hogy beszámolóját és a parlamentti felszólalásokra adott válaszát az országgyűlés fogadja el.

ezután az országgyűlés határozatban egyhangulag tudomásulvette és jóváhagyta nemeslaki tivadar miniszteri beszámolóját és a felszólalásokra adott válaszát.

ezzel az országgyűlés tavaszi ülészsaka - amelynek pénteki tanácskozásán apró Antal, Péter János és Raffai Sarolta felváltva elnökölt - befejezte munkáját.

x x x

/folyt.köv./

17.55 rj

-42 -

o

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés...31. folyt./ -a

a szerkesztőségek figyelmébe!

közöljük az ülészsak pénteki felszólalóinak névsorát az elhangzás sorrendjében:

nánási László,
dr.Radnai Éva,
dr.Gajdócsi István,
dr.Schnitzler József,
Fodor Istvánné,
dr.Schmidt Ernő,
dr.Belák Sándor,
Várhelyi József,
Divald Béláné,
Szávó Béla,
Hornák Istvánné,
Bodor József válasza
Nemeslaki Tivadar expozéja,
Kangyalka Antal,
Weiszböck Rezsóné,
Molnár Endre,
dr.Novák Béla,
Bartha István,
Nemeslaki Tivadar válasza.

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk.2./ az országgyűlés...25.folytatás 2.bekezdésének 5.sorában az évszám helyesen: 1968 óta

/mti/

-.-

18.05/a

- 43

o

p a r l a m e n t

a szerkesztőségek figyelmébe!

-ju la

1976. március 19.

mai bkk 2. sz. hír / az országgyűlés ... 31. folyt/-hoz
a hövetkező javítást adjuk:

a pénteki felszólalók névsorának végén bartha istván és
nemeslaki tivadar neve közé kérjük beiktatni

v a r g a i s t v á n

nevét.
/mti/

--

18.32/ju

- v é g e -

o

- 44 -

bb 60. koszoruzás

gg/pg -cz

1976. március 19.

a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 57. évfordulója
alkalmából a viii. kerületi párt- állami, társadalmi szervezetek
képviselői pénteken megkoszorúzták kun béla, szamuely tiber, landler
jenő emlékművét a kun béla téren. a jelenlevő mintegy más-
félezer dolgozó és tanuló közül is sokan elhelyezték a kegye-
let és az emlékezés virágait az emlékművön. /mti/

--

bb 61. fiatal külkereskedelmi dolgozók kitüntetése

gg/sl/pg -c z

1976. márcus 19.

kiváló szakmai és társadalmi munkájáért száz fiatal kül-
kereskedő kapta meg a „külkereskedem kiváló ifju dolgozó-
ja,„ címet. a kitüntetések pénteken a forradalmi ifjusági
napok ünnepségsorozat keretében kovács gyula miniszterhelyettes
adta át. /mti/

--

bb 62. kiegészítés a 27. számú hírünkhöz /emlékezés frederik
joliot curiere/

km/pg/pg -cz

1976. márcus 19.

a koszoruzás péntek délelőtt volt, a tudós születésének
76. évfordulója alkalmából. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe

mai bb 47. számú /magyar-bolgár.../hírünk 1.bek. 6, sorában
a név helyesen:

s z t o j a n r a d e v

/mti/

--

bb 63. biszku béla fogadta a belga szocialista párt küldöttségét

be-ju la

1975. március 19.

biszku béla, a magyar szocialista munkáspárt politikai
bizottságának tagja, a központi bizottság titkára pénteken fogadta
a belga szocialista párt küldöttségét, amely jos van eynde, a párt
elnöksége tagjának vezetésével tartozkodik hazánkban.

a megbeszélésen véleményt cseréltek a két pártot kölcsönösen
érdeklő időszerű kérdésekről, és a pártközi kapcsolatok továbbfej-
lesztésének lehetőségeiről.

a találkozón részt vett dr. berecz jános, az mszmp központi
bizottsága külügyi osztályának vezetője. /mti/

--

17.30/ju

- 37 -

bb 64. megkezdődtek a tanácsköztársasági évforduló vidéki ünnepségei
ö vid/kz-ju la 1975. március 19.

sokhelyütt az országban már pénteken megkezdődtek a tanácsköztársaság 57. évfordulójának ünnepségei. székesfehérvárott az ikarus karosszéria és járműgyárban rendezett munkásgyűlésen a város több mint háromezer dolgozója vett részt, s emlékezett a dícsőséges 133 napra. a veszprém megyei devecserben, továbbá nyiregyházán és szegeden veterán találkozókat rendeztek. tatabányán az ifjúsági klubokat hívták meg baráti beszélgetésre 19-es vörös katonákat. a devecseri találkozó résztvevői megkoszorúzták a tanácsköztársaság mártírjainak emlékművét, a nyiregyháziak a szamuely tiber szülőházán lévő emléktáblán és a kossuth lajos szakközépiskola falán a szamuely testvéreknek állított emléktáblán, továbbá az északi temetőben nyugvó vörös katonák sírján helyeztek el a megemlékezés virágait. a komárom megyei oroszlányban és esztergomban kisz-komszól találkozókon, sárisápon pedig 3 nemzedék találkozóján idézték fel az 1919-es eseményeket. nógrád megye székhelyén -salgótarjában - megkoszorúzták münnich ferencnek, a tanácsköztársaság egykori tábornokának, hazánk volt miniszterelnökének emlékművét.

salgótarjában és szolnokon az ünnepségek keretében kitüntetések adtak át. salgótarjában kiemelkedően tevékenykedő fiatal közművelődési dolgozókat, szolnokon pedig azokat a fiatal növénytermesztőket, állattenyésztőket és mezőgazdasági gépészeket tüntették ki, akik élenjártak mind a munkaversenyben, mind pedig a kisz védnökségi mozgalomban. /mti/

--

bb 65. nemes dezső látogatása veszprém megyében

vid/kz-ju la

1975. március 19.

nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, az mszmp központi bizottsága politikai főiskolájának rektora pénteken veszprém megyébe látogatott. a vendéget kovács gyula és balogh mihály, a megyei pártbizottság titkára fogadta és tájékoztatta a megye társadalmi, politikai és gazdasági helyzetéről és az v. ötéves terv megyei koncepciójáról.

/ folyt. köv./

17.55/ju

- 38 -

18 25

bb 65. / nemes dezső ... 1. folyt./-ju

a politikai bizottság tagja ezután a fűzfői ipartelepekre látogatott, ahol kislaki béla, a nitrokémia vállalat nagyüzemi pártbizottságának titkára, harsányi imre műszaki igazgatóhelyettes és a vállalat több vezetője tartott tájékoztatót. a vendég ellátogatott számos üzemrészbe és a többi között elbeszélgetett a ,, barátság,, valamint a ,, kék acél,, szocialista brigád tagjaival. nemes dezső ezután a fűzfői nitrokémia ipartelepek pártaktívá értekezletén előadást tartott időszerű kül- és belpolitikai kérdésekről.

nemes dezső délután felkereste a veszprémi vegyipari egyetemet, ahol venczel jános, az mszmp veszprémi városi bizottságának első titkára és dr. nemezz ernő akadémikus, az egyetem rektora köszöntötte, majd találkozott a rektori tanács tagjaival, továbbá a veszprémi vegyipari tudományos kutató intézetek vezetőivel. a felsőoktatási nevelőmunka és a tudományos kutatás időszerű kérdéseiről folytatott velük eszmecsere. /mti/

--

bb 66. a fővárosi vízművek közleményei

gg-ju la

1976. március 19.

a fővárosi vízművek közli a fogyasztókkal, hogy a főváros xix., xx. és xxi. kerületében csőhálózati munkák miatt nyomáscsökkenéssel kell számolni március 22-én, hétfőn reggel 6 órától előreláthatóan 20 óráig.

x x x

a fővárosi vízművek értesíti a lakosságot, hogy a főnyomóvezeték-tisztítási munkálatok miatt március 23-án, kedden este 20 órától március 24-én szerdán reggel 6 óráig, valamint március 24-én, szerdán este 20 órától március 25-én, csütörtökön reggel 6 óráig a iii. kerület területén nyomáscsökkenéssel, esetleg víhiánnyal kell számolni. /mti/

--

18.15/ju

- 39 -

18 45

bb 67. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13. órától
18.00 óráig

pg la

1976. március 19.

27. emlékezés frederik joliot-curiere
 28. pest megyei képzőművészek kiállítása omszban
 29. kodály szolfézsverseny
 30. osztrák-magyar vizügyi albizottság ülés-
szaka
 31. harmadszor nyerte el a vándorzászlót dunaujváros legjobb kisz
alapszervezete
 32. nyereségrészesedés a dunai vasműben
 33. az iparművészeti múzeum közleménye
 34. az áb sajtótájékoztatója
 35. fiatalok kitüntetése a kpm-ben
 36. nemzetközi párttanácskozás budapesten
 37. bartók napok borsodszirákon
 38. az őrség az országos idengenforgalomban
 39. a déryné színház ünneplése pásztón
 40. a borsodi folyók ellenőrzése
 41. a tanácsi gazdálkodás öt éves terve heves megyében
 42. gyógyüdülő a vegyipari dolgozóknak
 43. dróthúzó gépek szovjet exportra
 44. tanácskozás a nagyüzemi hustermelésről
 45. elutazott helsinki tanácsi küldöttsége
 46. kisz ünnepség
 47. magyar-bolgár baráti találkozó
 48. vradó konferencia celldomölkön
 49. sajtótáj. a fűtés- és légtechnikai konferenciáról
 50. sajtótáj. a budapesti csehszlovák kultúra évfordulója alk.
 51. orosz adél és havasi ferenc lipcsében
 52. szövetkezeti fiatalok kitüntetése
 53. interker börze
 54. fiatal szakszervezeti tisztségviselők kitüntetése
 55. bővítik a medosz jogsegélyszolgálatát
 56. átadták a kisz kb vándorszázlaját a mecseki ércbányák fi-
ataljainak
 57. kiállítás közlekedési múzeumban
 58. a munkásörség sajtótájékoztatója
 59. az ovh és békés megye vezetőinek tanácskozása
 60. koszoruzás
 61. fiatal külker. dolgozók kitüntetése
 62. kieg. a 27. hírhez
 63. biszku béla fogadta a belga szocialista párt küldöttséget
 64. vidéki ünnepségek a tanácsköztársaság évf. alkalmából
 65. nemes dezső látogatása
 66. a fővárosi vízművek közleménye
 67. hírjegyzék
- /mti/

-.-
-40-

18.20/pg

18.50

bb 68. a budapesti nemzeti színház vendéggjátéka szombathelyen

vid/ká/pg la

1976. március 19.

szombathelyen tartott előadást pénteken a budapesti nemzeti szin-
ház. az állandó színházzal nem rendelkező megyeszékhelyen - a
környező dunántúli társulatok mellett - félévenként az
ország első színházának művészei is fellépnek. ezuttal sza-
konyi károly: hongkongi páróka című szatiráját láthatta a közön-
ség, bérleti előadásban, a művelődési és sportházban. szombaton
ismét egy bérleti és egy bérleten kívüli bemutatóra kerül sor. /mti/
-.-

bb 69. csehov bemutató miskolcon

vid/ká/pg la

1976. március 19.

a miskolci nemzeti színház évről-évre rendszeresen be-
mutatja az orosz irodalom klasszikusának, csehovnak egy-egy
darabját. eddig a ványa bácsit, a cseresznyés kertet, valamint
a sirályt állították színpadra. pénteken újabb csehov darab
a három nővér bemutatójára kerül sor, illés istván rendezésé-
ben. a darabot a felszabadulás óta első alkalommal hozták
színpadra a miskolci közönség előtt. /mti/
-.-

bb 70. időjárásjelentés

-ju la

1976. március 19.

a meteorológiai intézet jelenti 1976. március 19-én, pé-
teken este:

a nappali felmelegedés gyengül

várható időjárás szombat estig: jobbára erősen felhős idő,
futó esővel, főként az északi országrészben havas esővel, hó-
záporral. élénk, a dunántúlon erős, időnként viharos lökésekkel
kísért nyugati, észak-nyugati szél. várható legmagasabb nappali
hőmérséklet 2-7 fok között. /mti/
-.-

19.55/pg

-4-

20.10

bb 71. az agárdi állami gazdaság csapata nyerte meg az ikr országos ifjúsági versenyét

vid/kz/pg La

1976. március 19.

pénteken bábolnán bonyolították le a bábolnai iparszerű kukorica termelő közös vállalat - az ikr - országos ifjúsági versenyét. a vetélkedőn négytagú csapatok álltak rajthoz gazdaságuk képviselőiként. az ikr-nek ugyanis már csaknem kétszáz nagyüzem a tagja, és szinte mindenütt speciális brigádok, többségükben szocialista brigádok termelik a kukoricát. természetesen ezekben a brigádokban nagyon sok a fiatal. a vetélkedő, amely egyben a forradalmi ifjúsági napok egyik kiemelkedő rendezvénye volt, bebizonyította, hogy a fiatalok milyen kiválóan ismerik a magas szaktudást igénylő rendszer minden egyes elemét, s milyen jártasak a politikai kérdésekben is. erről szólt a verseny döntője, váncsa jénő vezető-gazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes is. hangsúlyozta, hogy a fiatalok nemcsak a hazai gabonatermelés növeléséhez járulnak jelentősen hozzá, hanem elősegítik a kommunista ifjúsági szövetségnek a termelés fejlesztését szolgáló mozgalmát is.

a vetélkedő győztesét, az agárdi állami gazdaság csapatát amely több különdíjat is hazavitt, egyhetes lengyelországi utazással jutalmazta az ikr. hasonló jutalmat kapott a második helyezett, az orosházi új élet tsz csapata /mti/

-.-
-41-

19.30/pg

20.15

bb 72. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig

pg La

1976. március 19.

- 68. a nemzeti színház vendégjátéka szombathelyen
- 69. csehov bemutató miskolcon
- 70. időjárásjelentés
- 71. az agárdi állami gazdaság nyerte ...
- 72. hírjegyzék

/mti/

- v é g e -

-.-
-43-

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz Antal
szerkesztő: halasi györgy, lakatos erzsébet

L 20.50